THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

CANADA

VOLUME III. No. 936 | Toronto, Friday March 31-st. 1916 | כו׳ אדר ב׳ פרשה תזריע תר״ע זונען אונטערגאנג 6.17 | פרייטאג דער 31-טער מערץ 1916 | PRICE : ONE CENT

A JEWISH CANADIAN DAILY ... CREATED ... OVER CANADA ... ABROAD

A S Freidus c/o The New York Public Library 476 Fifth Ave NEW YORK CITY

א ״נאַציאָנאַל־אידיי־שע״ איטונג פאר אידישע און קענע־דיגע ענינים בפרט און פאר אלוועלט־ליכע ענינים בכלל, און וועלכע איז אנ־ערקענט איבעראל אלס אזעלכע. —

דייטשען ווערען פאלשטענדיג צו ריקג שלאגען ביי דואמאן אין צפון ווערדון

לאנדאן מערץ 30

די דייטשען, מאכעדיג צוויי העפטי־גע אטאקען אויף די פראנצויזישע פאזי־ציאנען אין דער נאכבארשאפט פון דואָ־מאָן, אין צפון פון ווערדון, זיינען נעכטען פאלשטענדיג צוריקגעשלאגען געווארען, באטש אין זייערע אנשטרענגונגען האבען זיי זיך בענוצט מיט פליסיגע פלאמען אויף. דיעזע איבערמענשליכע אנשטרענ־גונגען, האט היינט אין אוועד דער פראנ־צויזישער קריעגס אפיס מיטגעטהיילט, האט געקאסט די דייטשען גרויסע פערלוסט־טען דורכ׳ן טאג איז פארגעקומען אין וועווער נעגענד פון צייט צו צייט ארטי־לערע טהעטיגקייט. דיעזע זיינען די איינציגע פאסירונגען וואס זיינען ווערטה רעקארדעט צו ווערען אין מזרח פון טייך מאאס, וועהרענד אין מערב פון טייך מא־אס איז קיין אינפאנטעריע טהעטיגקייט ניט פארגעקומען, האט באמבארדירען אבער ארום מאלאקוט איז פארטגעזעצט געווארען. אין דער ארגאן געגענד האבען די פראנצויזען באמבארדירט דעם מאלאנ־קור וואלד, און איינע פון זייערע מינען האט פערניכטעט א דייטשען טרעגטש ביי לא־פיע־מארט, און אן אנדער מינע האט פערניכטעט א דייטשען פאסטען ביים בארג נומער 283. דייטשע שפיין סטאַ־ציאנען ביי פוזא און האללו, אין שאָלו ראיאן זיינען באמבארדירט געווארען און א קרעפטיגע אויפרייסונג איז פערארו־זאכט געווארען פון די פראנצויזישע באַ־טעריען וועלכע האבען געפייערט אויף די דייטשע ארגאניזאציאנען אין צפון זייט פון טייך עין.

אכט דייטשע לופט מאשינען ארבגעבראכט

בנוגע דאס אראבברייננעניש פון לופט מחבלים האבען די פראנצויזען אבגע־שאסען דעם מוזעל. דאס ערשטע מאל אין דער געשיכטע פון אראבשיסעניש זיי־נען אזוי פיעל לופטשיפען אראבגעבראכט געווארען. איין מאשין איז געפאלען אין גוואיזאן אן אנדער לופטשיף איז אראב אין שאבאען געגענד, און א פאקקור מא־שין איז פון א פראנצויזישען לופט פליי־הער בעשעדיגט געווארען אין די פליגלען און איז אין דיעזען־ראיאן אראבגעפאלען און אויס ווערדון זיינען פינף דייטשע ליפט כאשינען אראבגעבראכט געווארען פון בראנצויזישע שטייערלייט אזוי אז צוזאממען איז אין אין טאג געקומען א מפלה ניט אכט דייטשע ליפט כאשינען!

די דייטשען, אנפיהרענדיג איינינע נעגען אייניגע אויף די פאזיציאנען וועלכע די פראנצויזען האבען בא־שאפט בייט אזוי צוגע נומען אין דעם אוואקור יזאל, זיינען צו ריקגעטריבען געווארען מיט שרעקליכע פערלוסטען פון דעם פראנצויזישן ״פאר־האָ״ מייער אונטער־יעראלעבען מיט זאל־דאט דער אינפאנטעריע און פון מאשין־גוויר אין דער פריה.

גאנצע בערג מיט טויטע קערפערס האבען די דייטשען איבערגעלאזט הינ־טער זיך פאר דער אוואקור פעסטונג.

פאן הינדענבורג וועט זיך דאס מאל פערטיידיגען.

פעטראגראד, מערץ 30

די רוסישע אפפענסיווע מאנעווערס אויף דעם דווינסק — ריגא פראנט, כאטש ווי עס שיינט זיינען זיי בלויז פון לאקאלען כאראקטער און ניט וויכטיג אין פערגלייך מיט די גרוסיע, שוישפיעל מעסי־גע, בעווענונגען וועלכע די וועלט האט געזעהן אויפ׳ן מזרח פראנט, דאך האבען זיי שוין געמאכט די פארויכטיג געבויטע פאזיציאנען פון פעלד מארשאל פאן הינ־דענבורג ניט זעהר זיכער, און זיי וועלען, ווי מען דענקט, בעשטימען דעם גאנג פון די קומענדע פריהלינג שלאכטען.

די שלאכטען האבען זיך איצט ענט־וויקעלט פון איזאלירטע, איינציג און שווארצע צוזאממענשטויסען אויף סך הכל צעהן מיילינען פראנט אין אן אלגעמיינער שלאכט וואס פערנעהמט א שטח פון 35 מייל. די דייטשע טרופען וועלכע מען ברייננט אין איילעניש צו דיעזען פראנט, אנשטאט זיי זאלען זיך בעטהיילינען אין אוואנסירטע מארשרוטען וועלכע די דייט־שען האבען געהאט בדעה, זיינען זיי גאר שטארק בעשעפטיגט אין בעפעסטיגען און אין פערטיידיגען זייערע פאזיציאנען פון לעצטען הערבסט, און ווי מבינים ערקלעה רען דא וועט פאן הינדענבורג זיך פער טיידיגען אנשטאט אטאקירען.

היינט דער לעצ־טער טאג צוצרושי־קען אייערע ענט־פערס

שרעקליכע שלאכט ביי גאריציא

בערלין, מערץ 30

א העפטיגע שלאכט געהט איצט ביי דער גאריציא בריק אויף דעם אינא לייענישען שאלכטפעלד, מאסען טרופען זיינען בעטייליגט אויף ביידע זייטען. דער עסטרייכיכער אפיציעלער בעריכט דערציילט דאס 350 איטאליענער זיינען געפאנגען.

אין דאבערדא געגענד געהען אויף אן הייסע ארטילעריע שלאכטען.

דער אפיציעלער עסטרייכישער בע־ריכט לויטעט ווי פאלגט:

״אויף דעם רוסישען פראנט זיינען די לופט פליהער אויף ביידע זייטען טהע־טיג. עסטרייכישע עראפלייגנס און אנטי־לופטפליהעריי קאנאנען האבען געצוואונ־אייגינע רוסישע לופט שיפען זיי זאלען זיך צוריקציהען.

א רוסישער ביפליין איז אראבגעב־ראכט געווארען אין מזרח פון בוטשאטש פון עסטרייכישע קאנאנען, אראבפאלענ־דיג הינטער דעם שונא׳ס ליניעס עסטרייכישע לופטפליהער האבען ערפאלג־רייך אראבגעווארפען באמבעס אויף איינ־גע פלעצער הינטער דעם רוסישען פראנט.

״אויף דעם איטאליענישען פראנט קומען פאר ארטילעריע דועלען נעבען דער גאריציא בריק און אין דאבערדא געגענד. די אטאקען פון דער איטאליענישער אינ־פאנטעריע האבען אויסגעהערט.

אין מזרח פון סעיזלו זיינען די אי־טאליענער ארויס אין אייגינע פון אונזערע טרענטשעס. די עסטרייך אונגאריש־טרופען אדרבייטען איצט אויף אלע כלים זיי ארויס צו קריעגען. איטאליענישע אטאקען אין דער פלאצקען געגענד זיי־נען צוריקגעשטויסען געווארען.

עסטרייכיכער מאכען ניט קיין געלונגענ־נע לופט אטאקען

רוים, מערץ 30

פיער עסטרייכישע עראפלייגנס זיינען אראבגעבראכט געווארען בעת עס איז גע־מאכט געווארען א לופט אטאקע אויף די פראווינצען פון וועניציע פערגאנגענעם מאנטאג, און אכט עסטרייכישע אפיציע רען זיינען גענומען געווארען געפאנגען, לויט די לעצטע אפיציעלע ידיעות.

די לופט שיפען וואס האבען אטא־קירט איז ניט געלונגען צו פעראורזאכען וועלכען עס איז שאדען פון בעדייטונג און בלויז אייניגע פערזאן זיינען פער וואונדעט געווארען.

עס איז שוין צייט!

עס איז שוין אייגענטליך לאנג צייט געווען אז אונזער עולם זאל וויסען דעם אונטערשיעד פון א לעקטשור ביז א לעק־טשור.

די לעקטשורס וואס ב. בארוכאוו וועט דא געבען מוזען אלע הערען!

נעגנערס מוזען אויך קומען. זיי וועלען עטוואס לערנען, זיי וועלען א סך לער נען.

ב. בוראכאוו איז א גרויסער ידען, א איר וואס ווייס, און עס איז אינטערע סאנט צו הערען וואס ער זאגט.

דריי לעקטשורס וועט ער געבען:

שבת אוועגד אין ארפעלאוס האלל, בעטהוירסט סטריט, איבער ״גלות נאציא נאליזם״ זאנטאג אוועגד אין זעלבען האלל איבער די ״פילאזאפיע פון ארבייטער קלאסס״ און מאנטאג אוועגד אין זיון אינסטיטוט איבער ״10 יאהר פראלעטא רישער ציוניזם״.

קומט אין צייט זוייל פאר די שפע־טע־וועט זיכער קיין ארט ינט זיין.

פאלקס פעראיין קריעגט 75 פונט מצות.

די בעריהמטע פירמא מאנישעוויץ האט גענעבען דעם היגען פאלקס פעראיין 75 פונט מצות אויף פסח.

פארינעס יאהר האט די פירמא געגע בען בלויז פופציג פונט.

דאס יאהר האט זי געהעבערט די פארציע.

האבען געוואלט בע־פאלען קענעדע

ניוירק מערץ 30

די מיליטערישע עקספעדייצע, וועלכע האט געדארפט בעפאלען קענעדע און וועל בעם איז דורכגעפאלען א דאנק דעם, וואס א באפאלער לאיער, האט אביסעל פער שפעטיגט צו קומען צו א בעשטימטען פלאץ, היעזע נייעס איז בעקאנט געווארען אין צוזאממענהאנג מיט דעם, וואס דע־טעקטיוס פון די פעראיינינגטע שטאאַ־טען פיהרען יעצט אָן אן אויספארשונג בנוגע דעם, וואס מען האט געוואלט ברע כען אמעריקאס נייטראליטעט, אין וועלכע פארשונג איז בעניית געווארען מיט׳ן צור־ריק קומען פון ענגלאנד פון א געוויסען הארסט פאן דער גאלץ.

אויף דיעזען גאלץ, ווערט געזאגט, אז ער איז געוועזען דעם געוועזענעם דייט־שען מיליטערישען אטאשעס, קאפיטאן פאן אפפען, אן אנגעט, און די יוניטעד סטייטס דיסטריקט אטארניס, האבען איהם דארום גענומען אויף א שטרענגען פערהער.

זיין אנקומען אין מען געוואר געווא רען מיט דער הילף פון דעטעקטיוס פון סקאטלענד יארד, און די אמעריקאנער בע־אמטע האבען יעצט צו דערגעהן מעהר איינ־צעלהייטען פון דיעזער פערשווערונג, וועל כע האט געזאלט אויפרייסען די קענעדער אייזענבאהנען, דעם וועלאנד קאנאל, ברי קען, און פיעלע עפענטליכע געביידען.

מאן פון מאדאם גאדסקי ארעסטירט

ניו־יארק מערץ 30

קאדיטאן האנס טויישער, דער מאן פון דער בערהמטער אפערא זינגערין, מאדאם יאהאנגא גאדסקי וועגען וועלכען מען זאגט דאס ער איז אן אנדער מאן דער דייטשער פלאטע, איז היינט ארום טירט געווארען פון דעטעקטיווס אויף דער בעשולדיגונג דאס ער האט זיך בעטייי ליגט אין דער קאנספיראציע וועלכע זאל האבען געמאכט געווארען אויפצורייסען דעם וועלעלאנד קאנאל.

טויישער איז דער הויפט מאן פון א פירמא מיט׳ן נאמען טויישער אנד מאק־פאני, דא אין ניו־יארק. ער איז דער פער טרעטער אין דיעזען לאנד פון קרופס קא נאנען פאבריק. צו זיין ארעסט איז מען געקומען, זאגט מען, דורך געוויסע אויס זאגונגען וואס הארסט פאן דער גאלץ האט געמאכט.

47 פערזאן פאר׳ן געריכט פאר ארמעע שווינדלען.

פאריז, מערץ 30

זיעבען און פערציג פערזאן זיינען בעשולדיגט אין ארויסנעבען אדער אין נעהמען שווינדלערישע אטעסטאטען פאר בעפרייען פון מיליטער דינענסט אדער פאר טראנספערירען פון אקטיווער דיענסט צו די הילפס בראנשען פון דער ארמיי. זיי זיינען היינט אלע געשטעלט געווארען פאר א קריעגס געריכט.

די הויפט פון די בעשולדיגטע, זאגט מען, זיינען דאקטאר לאבאר, אנגעווע־נער מיטגליער פון שטאטראט פון איוורי, און דאקטאר לאבאר, א נעחילף פון אר מעע דאקטאר.

רוסישער קריעגס - מיניסטער רעזיגנירט

לאנדאן מערץ 30

דער רוסישער קריעגס־מיניסטער, גענעראל אלעקסיי פאליוואנאף, האט ווי א דייטער טעלעגראמע מעלדעט, רעזיג־נירט, און אויף זיין פלאץ איז בעשטימט געווארען גענעראל שוואוואיעף, וועלכער איז פריהער געווען א פאמיסאר אינ׳ם קריעגס־מיניסטעריום.

גענעראל פאליוואנאף איז געווען קריעגס מיניסטער זייט גענעראל סוכאם לינאוו איז ארונטערגעזעצט געווארען, און וועגען וועמען עס פיהרט זיך יעצט אן אונטערזוכונג.

פריוען רעכט אין בריטיש קאלומביא

וואנקאווער מערץ 30

די פראוויינציעלע רעגיערונג, ווערט ערקלערהרט, וועט אין די קומענדע וואהר־לען ארויסשטעלען אלס איינע פון אזה־רע אישוס, דעם פונקט וועגען בעוויל־גען פריוען - רעכט.

א בריעף פון מענ־דעל ביילים

דער מארטירער פון קיעוו, וועלכער איז אין יפו, פאלעסטינא, אין גרויס נויטה בעט אז מען זאל איהם ניט פערלאזען.

דער ״מארגען זשורנאל״ פון ניויארק האט ערהאלטען פאלגענדע בריף פון מענ־דיל ביילים:

ליעבע פריינד: — אבוואהל איהר קענט מיך ניט ליטשענע, דאס הייסט, פנים אל פנים, נור איך רעכנע אז איך וועל אייך שרייבען מיין נאמען וועט איהר שוין וויסען ווער איך בין. ווארום ווער אין דער נאצאער וועלט וויין ניט פון מיר און האט ניט געהערט מיין נאמען?

״איך נעפין זיך אין יפו, פאלעסטינא. איך האב ניט אפילו איין טאג אי־בערצוקומען און איך האב אויך ניט וואו צו לייהען. איך גלויב, אז אונזערע ברי־דער ווערען וויסען מיין אלען זיי מיך ניט לאזען פאלען. איך וואלט אייך ניט געשריבען אזא ביטע, מור השי״ת וויים אז איך האב ניט קיין אנ־דער מיטעל. איך רעכנע אז איהר וועט עס מיר טהאן אין פערעפענטליכען מיין בריעף וואס שנעלער.

״פון מיר אייער גוטער פריינד,

מענדיל ביילים״.

איז צופריעדען פונ׳ם פילאדעלפי־ער קאנפערענץ

ה. מ. וארנעם, א בעוואוסטער שר־קאנער כלי־מהור, און דעלעגאט צו דער לעצטער קאנגרעס - קאנפערענץ אין פי־לאדעלפיע, האט נעבעטן פערבראכט אין טאראנטא, זייענדיג דער גאסט פון ב. וולאדאוווסקי.

ער האט בעווכט דעם אפיס פון ״זשורנאל״, וואו ער האט פאר א פאר שטעהער פון ״זשורנאל״ איבערגעגעבען איינדרייקע וועגען דיעזער היסטאריישער קאנפערענץ, וועלכע האט זיך געענדיגט לויט זיינע ווערטער, זעהר צופריעדע־שטעלענד, און פיעל אויפגעטהאן.

טאנצען לשם מצוה

דער פרויען פעראין פונ׳ם מילחמה הילפס - קאנפערענץ, וועלכער טהוט גו־טע ארבייט פאר די מילחמה קרבנות, האט מיטוואך אוועגד געהאט א באל אין אדפעלאוס האל, און אלס רעזולטאט פון דעם, וועלען וואר שיינליך ארום 75 דאָ־לאר בלייבען ריינער פראפיט פאר די מלחמה קרבנות, פאר וועלכען דיעזע פרויען קומט א דאנק.

אויף דיעזער אונטערנעהמונג זייע־רער, האבען זיי אויך געראפעלט די בי־כער, פאר וועלכען זיי האבען געהאט פרי הער אראנזשירט א ראפעל, אן אונטער נעהמונג, וועלכע האט אויך אריינג־בראכט ארום 75 דאלאר פאר די קרבנות.

מארגען!

מארגען, שבת, דעם ערשטען אפריל וועט דעם אלעקסי שפיעלער אין מאסטי האל ״דאס הארץ פון א פרוי״.

דיעזע פיעסע שפיעלט בלויז קעפלער, און אויב יעמאנד זאגט אויף אז ער וועט שפיעלען די פיעסע מאכט ער הוזק פון אייך.

ער רעספעקטירט ניט אייער אינטעלי־גענץ און ער טראכט אז ער וועט שפיעלען פאר אייך ״די באבע ישכנע״ וועט אויף רעכט זיין.

די גרויסע אידישע קינסטלער ווי קעפלער ווייסען ווי צו שעטצען דאס אי דישע פובליקום.

זיי ווייסען אז אויב דאס אידישע פוב ליקום וואלט ניט ווייסען ווי צו שעטצען דאס אמת גוטע וואלטען זיי ווייערע גרוי סע ארטיסטען אויף ניט געאכטעט.

מיט רעספעקט און ליעבע קומט דיי־ווד העפלער אויף דיעזע פערעהרער.

ער וועט שפיעלען פאר אייך די פיע־סע ״דאס הארץ פון א פרוי״ מיט זיין גאנצער קונסטלער געזעלשאפט און איהר וועט פערבריינגען און אונפערגעסליכען אוועגד.

קומט און ברייננט אייערע ליעבס־טע מיט אייך.

איהר וועט ניט פערשעמט ווערען.

פערזארגט זיך זאפארט מיט א טי־קעט.

ווי א זאך מאכט זיך.

נערענקט, מארגען, שבת אוועגד, און מאסיע האלל.

יוהן קומט צוריק נאך קענעדע

פרעמיער באָרדען פערשפרעכט א ״ראיעל קאמישאן״ צו אונטער־זוכען די קלאגעס.

אטאווא מערץ 30

פרעמיער באָרדען האט היינט און פארלאמענט פארגעלעזען פאלגענדיג קוי בעל, וועלכע זער האט דערהאלטען פון סער סעם יוהן, וועלכער געפינט זיך יעצט אין ענגלאנד.

לאנדאן מערץ 30

צום פרעמיער — אטאווא.

ביטע, ערקלערהרט דעם פארלאמענט אז איך האב ניט נעהאט קיין פערבריב־רונג מיט די אנגעגעבענע קאנטראקטען, און אויב געגענגעזעצליכע סטייטמענטס ווערען געמאכט, פארדער איך א פולע ריכטערליכע אונטערזוכונג אנגעפיהרט פונ׳ם טריבונאל פרעזידענט פון סער טשארלז דיווידסאהן, איך וועל אויך זו מען מיט דער ערשטער שיף.

סעם יוהן

אטווא מערץ 30

א ״ראיעל קאמיסיע״ פון צוויי ריכ־טער וועט אונטערזוכען דעם פאל וועג גען דעם פיזן קאנטראקט, און וועלכען די שעל קאמיסיע ווערט בעשולדיגט, און פון וועלכען עס איז געמאכט געווארען אזא סענזאציע פון דז. וו. קייט.

די ריכטער וועלען זיין סער ווי־ליאם מערעדיטה, פונ׳ם אנטאריער סופ־רים קאורט, און רושאסטס האריער, פונ׳ם קענעדער סופרים קאורט, און זיי וועט נאך צוהעלפען א נאנצער קאנסיל מצד דער רעגיערונג ווי אויף פון דער אפאזי ציע.

דאס איז היינט בעקאנט געווארען פון פרעמיער באָרדען, ווען דער פרע־מיער האט געמאכט אן אפיציעלע ער־קלערונג.

סער ווילפריד לאריער, האט אבער ערקלערהט, אז ווי זענען אונצופריעדען מיט באָרדען׳ס פארשלאג, און פער־לאנגט, אז ווענינסטענס א טאג זאל אב גענעבען ווערען, אום צו דיסקוטירען דיע זע פארשלאג, ווייל ער איז פאר א פאר־לאמענטארישע קאמיסיע, און צווישען באָרדענען און לאריער׳ן איז דארום פאר געקומען א דעבאטע וועגען דעם פרעמיערס פערשפרעכונג, אז די רעגיערונג וועט לא זען וויסען, וועלכען טאג עס וועט דיסקו טירט ווערען.

די ריילוויי קאמישאן האט היינט אריינגעגעבען איהר ענטשיידונג וועלכע פערארדענט די רעדוציערונג פון טעלע־גראף פרייזען, א פערקלענערונג פון 10 ביז 30 פראצענט. די פערארדנונג איז א דאנק דער בעמיהונג פון דער וויניפע־גער באארד אף טרייד.

פרעמיער באָרדען האט אין פארלא־מענט בעריכטעט אינטערעסאנטע צי־פערען וועגען די קענעדער פאלראמען, ביז היינט האבען זיך אנגעשלאסען 290 טויזענד סאולאטען, פון זיי זענען 112 טויזענד אין אייראפא, 118 טויזענד אין קענעדע, און פערזאונדערטע און געהר־נעטע ארום 22 טויזענד.

א קלוב צור עהרע בראנדייס׳ן

דער היינער ציוניסטישער בנות ציון דזשוניארס קלוב, האט אויף זיין לעצטער פערזאמלונג בעשלאסען צו ענדערען זיין נאמען. און וועט פון דער זעקונדס אן אויף דער נאמען: ״בראנדייס קלוב״.

נעלד געשיקט

מר. ה. ווייגבערג פרעזי־דענט פון דעם

״אידישען זשורנאל״

שיקט נעלד קיין רוסלאנד בניט מאנעס קורס.

36

סענט (פארזרובעל)

מיט שיקען אויך טעלעגראפיש

נעלד געשיקט פון אלע סהיילען פון דער וועלט.

ארגעלטע ווערען פאר אויף א שיף

לוועס, דעלאוועער, מערץ 30

ערנעס שולער, א דייטש, האט גע־מאכט א ״האלד אפ״ אויף דעם קאפיטאן פון דעם ענגלישען דאמפפער מאטאפא באלד ווי די שיף איז פערביי געכטען אוועגד סענדי הוק, אויף איהר וועג פון נייוארק קיין וולאדיוואסטאק, מיט פראכט בעשטעהענד פון אמוניציע און קריעגס מאטעריאלען.

שולער איז געווען בעהאלטען פינף טעג אויף דער שיף, וואו ער האט געמאכט אז דער דראטלאזער אפאראט זאל ניט אר בייטען און ווען דער דאמפפער מאטאפא איז געכטען אוועגד פערביי אום 6 א זייי־גער סענדי הוק האט הערד שולער, מיט צווייטשווכדען שפעטער, זיך געווענען בע וואפענט מיט צוויי רעוואלווערס און האט געצוואונגען דעם קאפיטאן ער זאל אריין געהען אין זיין קאבין אריין.

הערד שולער האט דערציילט דעם קאפיטאן דאס ער האט אוועקגעלייגט באמ־בעס אויף פערשיעדענע ערטער אין דער שיף.

די מאנשאפט פון דער מאטאפא האט בען זיך פאר דעם מאן דערשראקען און אזוי ווי די שיף איז פערביי געגאנגען די דעלאווער שפיצען יבשה האבען זיי געגע בען א סיגנאל פאר הילף און אין דערזעל־בער צייט האבען זיך איינינע אראב געלא זען אויף א שיפעל כדי צו רופען הילף פון ברעג, ווייל דער מאן האט געסטראשעט דאס ער וועט דעם דאמפפער איפרייסען. עס זיינען באלד געקומען אויף הילף א שלעפ שיף און אויך א שטייערמאנס דאמפ פער ״פילאדעפיא״, עס זיינען אויך גע קומען די מאנשאפט וואס געפינט זיך אויפ׳ן ברעג פערטיג על כל צרה ביי קייפ הענלאפען, דעלאווער.

דער סוף איז אז דעם ״העלד״ האט מען געבראכט צוריק אויף דער יבשה און ער איז געשמידט אין קייטען אין לוועס.

א דייטש מאכט א „האלד אפ״ אויף א שיף

לוועס, דעלאוועער, מערץ 30

ערנעס שולער, א דייטש, האט גע־מאכט א ״האלד אפ״ אויף דעם קאפיטאן פון דעם ענגלישען דאמפפער מאטאפא באלד ווי די שיף איז פערביי געכטען אוועגד סענדי הוק, אויף איהר וועג פון נייוארק קיין וולאדיוואסטאק, מיט פראכט בעשטעהענד פון אמוניציע און קריעגס מאטעריאלען.

שולער איז געווען איבערהויפט דער טעג אויף דער שיף, וואו ער האט געמאכט אז דער דראטלאזער אפאראט זאל ניט אר בייטען און ווען דער דאמפפער מאטאפא איז געכטען אוועגד פערביי אום 6 א זייי־גער סענדי הוק האט הערד שולער, מיט צווייטשווכדען שפעטער, זיך געווענען בע וואפענט מיט צוויי רעוואלווערס און האט געצוואונגען דעם קאפיטאן ער זאל אריין געהען אין זיין קאבין אריין.

הערד שולער האט דערציילט דעם קאפיטאן דאס ער האט אוועקגעלייגט באמ

ROYAL ALE

LOEW

HIPPODR

TWIN

THE TO ELECTRIC 92 QUEEN ST Tel. Adela

LOEW

ליעבע, האס אוז ראכע

אן אינטערעסאנטער און שפאנענדער ראמאן

בעארבייט פון ל. ק. ד.

(122-טע פארטזעצונג.)

דורך די שטילקייט דאס האט גע־הערשט האט ער דייטליך טריט געהערט, וועלכע זיינען לאנגזאם קריכענדיג אין הויף ארומגעגאנגען.

ווארקין האט זיך אין א ווינקעל פער־שטעקט, באלד נאכדעם איז א דונקעלע געשטאלט פארביי איהם אין גארטען אריינגעקומען.

ווארקין האט אויסמערקזאם די גע־שטאלט מיט די אויגען פערפאלגט איני־דעם האט זיך יענער פלוצלינג צו איהם מיט'ן געזיכט אומגעקעהרט און — גאלד־ריף, האט ער געוואלט אויסרופען — אבער ער האט אין דיזעזען אויגענבליק דעם קנעבעל אין זיין מויל פערגעסען.

די טהיר איז געווען אפען און מיט ווינינע טריט האט ער זיין פרייגד ער־ריכט, דיזער איז בעטראפען צוריקגע־טומלעט, אלס ער האט ווארקין מיט ד־הענד אויף הינטען געבונדען און מיט א שטריק אויף איין פוס דערזעען און פער־וואונדערט; ערשטוינט האט ער איהם אנגעקוקט, אלס יענער איז אהנע א ווארט צו רעדען פאר איהם געבליבען ענדליך האט ער אבער דאך דערקענט, וואס עס איז געשעהן, ער האט שנעל די שטריק דורכגעשניטען און האט איהם פון דעם קנעבעל בעפרייט און טיעף, טיעף האט ווארקין אויסגעאטעמט און האט זיינע שטארקע גליערער אויסגעלייזט.

אהנע אויף איין פראגע וואס גאלד־ריף האט איהם געפרעגט צו ענטפערען האט ער גאלדרייפען כ״ם ארעם גענומען א. האט אויס'ן גאס ארויסגעפיהרט.

— קום, האט ער געזאגט, וואס דא האט פאסירט וועל איך דיר שפעטער דער־צעהלען, אבער רעכט האב איך דאך גע־האט, דאס איז דער גראספירסט מיט ווערא און זיין דיינער געווען און מיין ווארט דאפיר — דאס איך וועל זיי נאך ווייטער געפינען!

אין זיכערהייט.

א שרעקליכע נאכט האבען די ביידע פליכטלינגע פערבראכט. פאר קעלט און מיעדקייט האבען זיי זיך קוים געקענט בעוועגען.

די שווערע פינסטערניש און די שרעק־ליכע קעלט האט זייער פלוטס אזוי שווער געמאכט, דאס נאר מיט די געראנקען און טען זיינען זיי קוים געגאנגען און אפטמאל האבען זיי געמיינט דאס אט פער לאזען זיי זייערע קרעפטען און וועלען זיך מוזען זייער שיקזאל אין די הענד איבער־געבען.

ווען עס איז ענדליך טאג געווארען און זיי האבען גערעכענט דאס זיי זיינען שוין פייער מייל פון גלאץ, נאהענט פון גרעניץ, אין באלד אין זיכערהייט צו זיין געראפט — האבען זיי פלוצלינג די גלאץ־נער פון גלאנצער פעסטונג געהערט קלינג־נען און האבען זיך ארומגעזעהען, דאס זיי האבען א נאנצע נאכט אויף די ברעג ארומגעבלאנדזשעט. אהנע דעם ווייטער צו קומען.

דאס האט זיי פאסט דעם מוטה גע־רויבט, דערצו האט זיי נאך דער הונגער אנגעטריבען צו מאטערען, שעללס שטער־צען פון זיין פוס איז איבער נאכט פון געהן נאך טרעסער געווארען.

זיי האבען זיך בעראטהען וואס זיי זאלען יעצט אנפאנגען. די פלוטס האט נעמוזט אויף איין אנדער ארט פארגעזעצט ווערען, זיי מוזען זעהען אונבערוגט פערד צו בעקומען.

אבער ווי זאלען זיי די פערד בעקו־מען? שעללס האט נאר נאך איינינע פע־ניג געהאט און טרענק האט זיין נאנצעס געלד אין צעלע איבערגעלאזען, וואס זא־לען זיי טהאן מיט ליידיגע הענד?

מוטהלאז האבען זיי זיך שטילער־הייד נאך אלעס בעראטהען, אינגרעם האבען זיי פלוצלונג די טריט פון א גאלאני־רענרען פערה רעהערט.

בלייך האבען זיך די ביידע פליכטלינ־גע ארומגעקוקט, זיינען דאס די פער־פאלגער, האבען זיי שוין זייער שפור געפונען?

אן איינצעלנער רייטער איז געפאלי־גען גלייך צו זיי, ווי געלעהנט זיינען זיי געבליבען שטעהן, זיי האבען דעם יונג־פארם פון דעם גלאטצער רעגימענט דער־קענט.

גון איז ביי זיי יעצט מעהר קיין צווייפעל געווען, דאס מען האט זיי ענטדעקט און זיי פיינען יעצט רעטונגסלאז פערלאר־רען!

אנטלייפען האבען זיי ניט געקענט, יענער האט זיי שוין דערזעהען און וואר זיך פארלויפיג צו בעהאלטען איז אויך ניט געווען, אין איינינע געקונדען וועט ער זיי דאך אניאגען, און אזוי האבען זיי מיט פערצווייפעלטע בליקען דעם אלס נעהענטער קומענדען ערוואר־טעט.

ער איז גלייך אזוי נאהענט געווען, דאס טרענק האט איהם געקענט דערקע־נען, דאס איז דער הויפטמאן פון צערבסט געווען, וועלכער איז אימער צו דעם אונגליקליכען געפאנגענעם פריינד־ליך געווען.

גלייך ווי איז ער צו זיי צוגעקומען, האט ער דורך א וואונק מיט'ן האנד בע־גריסט און האט גלייך דעם פערד איינגע־האלטען.

— מיין גאט, וואס איך זעה, טרענק און שעללס, איהר זייט נאך דא? און מיר האבען געמיינט דאס איהר זייט שוין אי־בער אלע בערג! און ווי זעהט איהר אויס וואס איז דען מיט אייך געשעהן?

דיזעזער פריינדליכער הערצליכער טאן האט זיי נייע קרעפטען געגעבען, טרענק האט איהם שנעל פון אלעס ערצעהלט.

— דאגערוועטער, האט צערבסט מיט־ליידיג אויסגערופען, צום אונגליק דארף מען אויך גליק האבען! אבער גור דעם מוטה ניט פערלירען, קאמעראדען — דעם מומהיגען געהערט דיי וועלט!

— די הוזארען זיינען יעצט רעבסט אוועקגעפאהרען און זוכען אייך דארט ארום, איהר וועט אלזא גוט טהאן, ווען איהר וועט דיעזען וועג דא לינקס נעהמען, דארט וואו איהר זעהט די צוויי איינ־זאמע הייזער שטעהן.

— עס וועט מיר זעהר ערגערן, ווען מען וועט אייך ווידער כאפען און בעזאנדער אייך, טרענק, וואלט אויך די פרייהייט מיט'ן גאנצען הארצען פערגונען.

— לעבט וואהל, איך וועל שוין זאר־גען, דאס די הוזארען זאלען אייך דעם וועג ניט אפשניידען, זעהט דערווייל וואס ווייטער צו קומען! איך ווייס אייך גליק אויס'ן וועג, קאמעראדען!

ער האט זיין פערד די שפארען גע־נעבען און ווי א ווינט איז ער געפליגען, אויס'ן וועג רעכטס, אין וואלד ארין.

ווי געפאראליירט זיינען די ביידע געבליבען שטעהן, זיי האבען געפיהלט, דאס די אויגען ווערען זיי פייכט, וועה־רענד זיי האבען דעם עדעלען קאמעראד נאכגעקוקט.

איין איינציגער פייף אין זיינע לייטע וואלטען גלייך אויס'ן ארט געווען און וואלטען די ביידע פליכטלינגע פעסטונג־נומען — אבער אנשטאט דעם, האט ער זיינע סאלדאטען אן אנדער וועג אנגעווי־זען, איין אנדער ריכטונג געגעבען און זיי האט ער גליק געוואונשען צו זייער פלוכט.

אין יעצט זיינען זיי האסטיג אין יע־נעם געגענד געגאנגען, ווי דער הויפטמאן האט זיי פערגאנדער געזאגט, זיי האבען מיט איינאנדער גאר ניט גערעדט, נור זיי־ערע הערצער האבען נאט געראנקט פאר דעם ביז יעצט און געבעטען אויף ווייי־טער.

אזוי זיינען זיי אלס געהנטער צו יענע צוויי איינזאמע הייזער. די הער־צער האט זיי פאר אויפרעגונג צום צער־שפרינגען געקלאזט, וואורום יעצט האט עס געגאלטען קלוג און געשיקט צו האנדלען, ווען זיי האבען זייער צוויי געוואלט ער־ריכען.

ניט ווייט פון די ביידע הייזער האב־בען זיי זיך אפגעשטעלט, אום די פארבע־רייטונגען צו דעם פלאן אויסצופיהרען, וועלכען טרענק האט אויסגעטראכט.

שעלל האט זיין הוט אין גלאטץ אי־בער דעם וואלד אראפשפרינגענדיג פער־לאָרען, טרענק איז אזוך אהן א הוט גע־נאנגען און אין זייערע פרישמיצע קליי־דער האבען זיי ניט אזוי פערטרויען ער־וועקענד אויסגעזעהן. דאס איינציגע, וואס די בויערן האבען נאך געקענט זעהן, איז געווען דער פערגאלדטער קראנען פון שעלל'ס מונדיר אלל אפיציר.

און זיי האבען די אפגעגנדע מאנעווי־רע אנגעפאנגען:

טרענק האט זיך דעם פינגער איינ־גשניטען און מיט די פליסענדע בלוט האט ער זיך דעם געזיכט, הענד און ראק בעשמירט, און האט זיך דעם קאפ ארומ־געבונדען, אום ווי א שווער פערוואונ־דעטער אויסצוזעהן.

דאן האבען זיך זיך נאהענט צו די הייזער צוגעשלעפט; דארט האט שעלל טרענק'ן די הענד אויף הינטען געבונדען, אבער אזוי, דאס צו יעדער צייט זאל ער זיך קענען בעפרייען און האט אנגעווי־זען, איין אנדער ריכטונג געגעבען און זיי האט ער גליק אום הילפע צו רופען.

ווען די צוויי בויערן זיינען פון די הייזער ארויסגעלאפען, האט זיי שעלל, וועלכער איז זיי צום טייט פערמאטערט געבען דעם געבונדענעם געלען, צוגערי־פען:

— שנעל, שנעל, מענער, לייפט אין דארף און זעהט דער ריכטער זאל גלייך א וואגען ארויסשיקען!

— איך האב טרענק'ן געפאנגען, זאגט איהם! דער שורקע האט מיר מיין פערד דערשטאכען און ביים אראפפאלען האב איך זיך די פוס אויסגעלונקען זא דאס איך קען ווייטער ניט נעהן!

די מענער האבען מיטלייידיג דעם אלב טויטען אין דער ערשטער הויז אריינגעטראגען, באלד איז נאך אן אלטע פרוי און א היבשע, יונגעס מיידעל דער־שראקען געקומען צו לייפען, נאכדעם ווי מען האט טרענק'ן אויף א לאנגער גידער־געלייגט, האבען די פרויען ברויט מיט מילך געבראכט און דער צום שיין פער־וואונדערטער טרענק מיט שעלל'ן האבען זיך ווי הונגעריגע וועלף צו דעם צונג־כאפט.

שעלל איז ביים פענסטער געשטאנען און האט די בויערן צוגעטריבען, וואס שנעלער אין דארף צו לייפען, אום א וואג־גען פיר דעם געפאנגענעם צו ברייגגען.

פלוצלינג איז איהם אויפפאלענד גע־וואָרען, וואס איין בויער האט איהם מיס־טרואיש אנגעקוקט. דער זעלבער האט דעם אנדערען אן א זייט אפגערופען און האט איהם עטוואס צוגעפלוסטערט, דיע־זער איז ערשראקען געווארען און אזוי שנעל ווי ער האט געקענט, איז ער צום דארף געלאפען.

(פארטזעצונג פאלגט.)

קלאסיפיצירטע דירעקטארי

קומט צו מר. וואלפיש
פאר באנאנייגנס פיר פסח בארגייגס דרייגודס אין גראנדוועג.

דזש. טאבין, מערטשענט טיילאר
פענסס נעמאכט צו ארדער פון $2.50 און העכער.
127 מעראלי סטריט.
5509—10—4

שטיינהאסע און גרינבוים
פערסט קלאס סענער קאסטומס שניידער.
זייער ארבייט איז גאראנטירט.
90 ענגעס סטריט. מאן אדעלייד 2796.

אינשורענס

חזן קאפלאנס שיפס קאנטאר
פייער לייען און סיק בענעפיט אינשורענס
297 קווין וועסט. מאן אדעלייד 239

דזש. לעווינטער, אינשורענס אגענט
פייער און לייף אינשורענס אין די בעסטע קאמפ
415 קווין וועסט. מעלעפאן אדעלייד 1306
5436 24 5

גראסעריס

אידישע קענדי פעקטארי
די איינציגע אידישע האלסייל קענדי מעק־שארי אין מאראנגא. בילינג פרייזען. 24 קער־לאעל סטריט. קאלערוש 1233.
17—1

איז קרים און טאבעקא

דווארקינס איז קרים פארלאר
צייטונגס און בוכהאנדלונג.
140 סיינט מעריס סטריט. מאן קאלערוש 4029

בייסיקעל דיגערס

פאלאק'ס 20 ענגעס סטריט
בייסיקעלס און בייביי קערעדזשעס נעמיקסט בעסטע צופריעדענהייט

לערנער בראדעריס. פאן עדעלייד 4047
מיר ערפיקיפען אלערליי בייסיקעלס. מיר רי־פיירען אלעליי בייסיקעלס און מאטאר סייקלס
פאר צופריעדענהייט גאראנטירט.
127 שעשטענאט סטריט

דיל פערלעס בייסיקעל ווארקס
143 ענגעס סט.ס. היסיל פראם. טעלעפאן אנענטען פיר קעש אויבער קרעדיט.

די פירלים בייסיקעל ווארקס
168 ענגעס סטריט. טעלעפאן אדעלייד 3582.
אויטאמאבילס נערענס פאר $1.25 א שטונדע

דראגיסט

סטראטהערסי מאנס, קעמיסט
ארטהור און יוסליר, בלוק און מאלמערסבאן
פרעסקריפשאנס אונזער ספעציאליטעט
(1—15)

סיר הגען

מ. איטין.
ראדזשערס קוויהלען ריכטינג וואנ, שנעלע דעליווערי מאן אדעלייד 1036.
אפיס 55 אנטסא עוועניו.

דיירי און פראדוס

האלפעריינס פומער
ריינינג, פרישע פומער יעדען מאנ. פרענס אויף זיי אין גראסלערי, 227 פפרייזע עוועניו מאן קאר־לערטל 7574

ל. בעק און קאמפאניע
49 מערל סטריט איך פיקס ווענענס און פיינס נייע און אלטע צו די יענינג וואס מאכען די ארבייט מעלעפאן אדעלייד 1643
7—4

קומט צו מר. וואלפיש
פאר בארגיינס אייערע דרייגודס און גראנאנס וועד 142 עליזאבעט סטריט
5382—17—4

קומט צו מר. וואלפיש
שיך פאר אייער נאנצער פאמיליע צו בילליגע רייזען. 140 עליזאבעט סטריט.

דזש. שיפמאן.
168 ענגעס סטריט, טעלעפאן סיין 7636.
איך קויף און פערקויף פערשיערענע סטאר פיקס־שורס. קומט און בעזוארגס אייך.
5691—3—7

גלאן, עלעקטריק הארדוועד סופליי
כ. שערמאן
פלאמבער, בלעכער און הארדוויר. 527 קווין סט.
וועסט מאן אדעלייד 2065.
12—17

ב. קאפלאנס הארדוויר סטארס
140 ענגעס סטריט, און 171 סאפרייגא
טעלעפאן סיין 6053.
25—2

פיינטס און וואל פייפער

די מאראנטא פיינט און וואלפייפער קאמפאניע.
דיי שעוסטע דיזיינס פון וואלפייפער און דיא בעסטע פיינס צו בילינגסטע פרייזען.
45 אנדערסאן סטריט. מאן אדעלייד 3554

האפמאן פייפער הענגער.
איך פייפער מיט די שענסטע און דיי בעסטע פייפערס. און פיינס מיט די שענסטע פיינס צו די בילינגסטע פרייזען — 4 באלדווין סטריט.

מאפט דרינקס

די. פאמאן
קארבאנייטער דרינקס. זייזרע פיקעלס, מאפייטעס
11טער העווען סטריט. מאן קאלערוש 2190
12—14

קלייניג און פרעסינג

ס. זייד, די עפישיינג קלייניג קא.
קלייניג, דייערס און פרעסערס
205 סאפרייגא. מאן אדעלייד 2897
(12—10)

מר מאריס פערדאוווסקע
64 ארטהור סטריט. קלייניג און פרעסינג צום אדרעס. נייע סוטס ווערט נעמאכט
שלעט קלאמהינג צו פערקויפען מאן. קאלערוש 838
7—4

מאקס קירזשנער 125 טשעסטנאט סט.
קלייניג, פרעסינג ריפייריינג מאר 40 און 50 סענס א סוט. שרייבט צו אונז וועלען מיר קומען נאך אייער ארבייט.
5638—7—4

באנקערס און האר דרעסינג

ניו יארק הער דרעסינג
טרס. פיינער מאכט די בעסטע שיטלען און עעש פון די בעסטע אייראפעאישע הער צו די בילינגסטע פרייזען 137 ענגעס סטריט

ווייגען און שנאפסען

קאלעדאניא ליקער סטאר
פערשיעדענע שנאפסען, ווייגען.
3 מעקאל סטריט, מאן פיש. 2367

דעליקאטעסען און לאנטש רום

מ. גרייזמאן'ס
ניו יארק בער וואורשס סטאר און לאנטש רום
מאן אדרעס דעליווערס.
72 טשעסטנאט סטריט טעלעפאן סיין 6203
7—4

איטין'ס קויהלען
פון ראדזשערס צום מאסטער. שעלע דעליווערי
טעלעפאן קאלערוש 1036.

קומט צו מר. וואלפיש
פערגעסט נים צו קויפען אייערע נעשיר ביי מר. וואלפיש. 140 עליזאבעט סטריט
5382—17—4

מיאר קאפלאן, פיש דיעלער.
פרישע פיש אימעראצ. בילינער ווי איבערעראל.
132 ענגעס סט. מאן מעין, 6989

צדקה כללות

א גרויסע רמאס מיטינג וועט אבגע־האלטען ווערען אין 218 סימקא סטריט זונטאג דעם 2-טען אפריל 10.30 מאר־גענס.

אלע פריינד זענען איינגעלאדען צו דיזעזען מיטינג, וואו עס וועט פערהאנדעלט ווערען וועגען מעות דטים און פיעלע אנ־דערע וויכטיגע פראגען

א. גלאזבערג סעקר.
6055—31—3

יאפאניעשער מיניסטער רעזיגנירט.

טאקיא, מערץ 31.

לייטענאנט גענעראל איכיגאסוקע אקא, קריעגס מיניסטער האט רעזיגנירט צוליעב קראנקהייט. אויף זיין ארט איז בעשטימט געווארען לייטענאנט גענעראל קעניכי אשימא, וועלכער האט געהאלטען דעם פאסטען פון וויצע קריעגס מיניסטער.

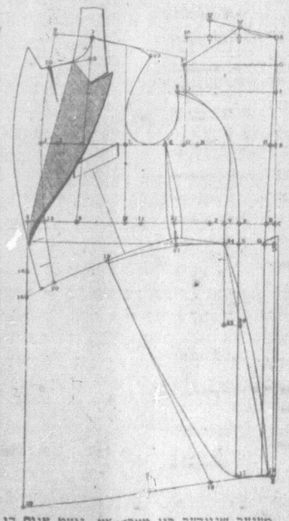

מענער שניידער פון מאראנגא, נעמט אויס די נעלעגענהייט יעצט, בלויז פאר היינטיגען מאנאט אפטערען, מיר צו לערנען דעזיינינג פאר א מענעלעער קלייניר פריינד, נאך אזא גוטע געלעגענ־הייט וועט איהר ניט האבען נאר אסאהל, פראפ־סיאנעל ריכטער פון דיזיין מאהל, הומס קוייך און מאנגס זיך אז צו לערנען דעם גוט בעצאהלטען פאששענדיגע אופערזענהייט מאראנטירט אדער דאס געלד צוריק צוריק צו־מיר צו בעקומען פאנצער אלס דעזיינערס פאר'ן קומענדען סעזיאן סיזאן.

אמעריקאן דיזיינינג סקוהל
247 מ.אקאל סטריט

"אויף שמחות און אונטערהאלטונגען"

מר. אסקאר פיעטשעניק פון באמענ וועל אנט. האט גענעבען אראנגישאן 2 דאלאר פאר די מלחמה קרבנות.

2124

ערהאלטען פון מרס. מארים פון 252 אדעלייד וועסט, 1.00 דאלאר פאר די מלחמה קרבנות ענד 100 דאלאר פאר די פאלקס פעראיין.

2123

אויף א פארטי ביי מר. ליפשיץ 434 קווין סט. וועסט איז קאלעקטעט גע־וואָרען 4,00 דאלאר פאר די מלחמה קרבנות, נעבראכט אין אפיס פון "אידי־שען זשורנאל" מר. ליפשיטץ.

2126

זונטאג דעם 26-טען איז געווען א פארטי ביי מר. געסעלמאן 2245 דאנדעס שלומה אזן געווארען בל מצווה, אין גע־ואמעלט געווארען 11.35 דאלאר פאר די מלחמה קרבנות די באבע ל. גאלד פון דעם בעל מצוה - באי משה יקום באריג - שטיין האבען געקויפט טראגען דאס געלד

2127

מעלעפאן אדעלייד 1966

א. לייטנער

בלעכער אין רופער
15x דאנדעס סטריט.
איך מאך אלעהאנד פארגערס, סקיי־ליימס און איוטראפס, גרעוועל רופינג ריפיירד מיט נייע, סלייט רופינג אן עדק דעכער מיט אמיגענע גנאמבטע אלד־קאנטי רעדי רופינג ביידע זייטען מיט זאמד אלע ארבייט איז גאראנטירט אין פריזזען בילינג.

דאנקזאגונג.

די וועסט טאראנטא ליידיס אייד סאר־סייעטי דאנקט היער מיט מיסס סילוויא ארנשטיין פון 17 פישקין עוועניו אין מיסס ראזז וועלסמאן פון 547 קלענדענגאן עוועניו פאר זייער פריינדליכקייט צו דער סאסייעטי.

דיעזע ביידע אידישע טעכטער אר־שטיין און וועלסמאן האבען גענעבען א פעקיידזש פארטי אין ציוניסטען האלל פערגאנגענעם שבת אוועך.

די איינגאהמען פון יענעם אוועגד, א סומע פון 20 דאלאר, זיינען אוועק גע־נעבען געווארען צו דער סאסייעטי צו העל־פען איהר אין דער גוטער ארבייט וואס זי טהוט.

.6068

פערלאנגט גלייך עקספיריענסד אפ־רעטארס און פיניישערס פיר קלאאוק, און סוייטס, נאכפרעגען דזשיש און דזש. מענט מאנעגפעקטשורינג קא. 221 ריטש מאגד סט.

6070—4—4

א קעכין פערלאנגט

א פרוי וואס קען גוט קאכען און וויל מאכען פסח פאר די האספיטאלס אין אידישען פאלקס פעראיין, זאל זיך מעל דען יעדען אבענד פון 8 ביז 10 וועט קריגען בעצאהלט.

6074—3—4

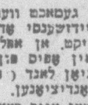

א קצור פון די גערטה וועסט לאנג געזעצע.

דער עלטערער פון דער פאמיליע שדער עב־מען איבער פ יאהר אלט, וועט קענען בעקר מען א פערטעל אבטהיילונג פון דשמיניאן לאנד אין מאנטאבא, פאסקאטשעוואן שדרע יאלבערטא.

דער שפרעלאנג דארף געמאכט ווערען אין די דשמיניאן לענד איידזענענס שדער פאר איידזשענס פון דיפסריקט. אן אפליקיישאן קען געמאכט ווערען אין שפיס פון לשקאל איידזשענס פון דשמיניאן לאנד (ניט פאר אגענט) אויף געוויסע קאנדיציאנען.

פליכטען — פ מאנאטען אויף בעאנביימען די לאנד אין יעדע דריי יאהר. א חויז בעזיי־צער קען וואוינען פ מיל וויים פון וויין פלאץ אויף א פארם פון נים וועניגער ווי פ אקער לאנד אויף געוויסע קאנדיציאנען, א חויז אין בויטונגדיג אין יעדען פאל פייזען ווען דערוואהנונג איז אויף'ן זעלבען פלאץ.

אין געוויסע דיסטריקטען א האמעסטי־דער וועלכער איז אין גומע אומשטענדען קען קריגען א פערטעל האמעסטער אום זיין פלאץ פיר דעם פרייז פון פ דאלאר א אקער.

פליכטען — פ מאנאטען וואוינען אויף'ן פלאץ און יעדע זעקס יאהר ווען די האמעס־טער געהט אריין אין קראפט (שוין אריינ־רעכענענדיג די ציים פון דער עגטרי) פ אקערס קאסטא פיר בעארבייטען די ציים פון קול־טיווירען אויי אבהענגיג אין קיים אויב אויפ־געפיינגן דש דער פלאץ איז א זאמדיגער אדער א שווינגיגער בעדען אין דער ערשטער צו האמעסטער אינספעקטאר.

א פארמער וועלכער האט בעארבייט זיין פארם און האט פון איהר קיין רעזולטאטען קען נעהמען לאנד אין וועלכען דיספריקט ער וויל פאר פ דאלאר אן אקער.

פליכטען — פון זיינען פ מאנאטען און יעדע פ יאהר בעארבייטען פ אקער און אויפ־בילדען א חויז אין ווערטה פון $300

וו. ה. קאנרי,
דעפוטי מיניסטער פון אינדוסטריעס

ג. ב. נים אויטאריטי פובליקאנ־יעס פון דעם אדווערטייזמענט וועלען ניט בעצאהלט ווערען.

ארדערט הייגט—סייט דזיגו מיטל
מאלעדזיש 2040—21 פיינטס $1

פיניישערס פערלאנגט

צו דרעסמעס אז סקוירטס סטעדי ארבייט, גוט בע־צאהלט נאכפרעגען בע קערסקוירט 333 עדלייד

אפרייטארס פערלאנגט אויף מענס פיין ארבייט ענ. האקבארן אונד קא. 50 יארק סטריט

פערלאנגט אפטרייטארס פיר סאמ פעגס דרעסמעס אז סקוירטס אויך ווענען קלאאס און סיזס,, די עק־סטע וואכענטליכע ווייזשעס גע־צאהלט קאנטראקט געגעבען צו קאמפעטענטע פאכלייטע

פערלאנגט סעמפעל קאטטערס איי נער וועלכער קען אסיסטען אין גרייזינג אויך ערשטע קלאסע פי נישערס זעלבינע גוטע ווייזשעס נאכפרעגען קאנסאלדייטעט קלאוס קא. 310 ספעדיינא עוועניו

פערלאנגט מיידלאך אפרעטארס פער קאטס'ן גודס (דאך) מענס סטיס אטאמאביל קאוט ענד וויהייט וועד. נאכ־פרעגען

אדסאן פארקער לימיט.

24 ראיערסאן עוועניו
5035—6—4

פערלאנגט א פיניישערן פאר בויס פענטס גוטע ווייזשעס פאר דעם ריכטי־גען פערזאן. נאכפרעגען 30 פלען פלייז אין ווילאם נעבען קווין

6013—4—1

פערלאנגט א מיידעל אלס פאר־ליידי מוז פערשטעהן פענטס פיניישנג נאכפרעגען 549 קינג סט. וועסט.

6050—3—3

פערלאנגט עקספיריענסד ארעס־האל בייסטער אויף עקספיריענסד סערד־זערס אויף קאוטס נאכפרעגען מר. הייטען 191 דזשען סט.

6037—4—1

פערלאנגט אפרעטארס אויף ווייסע קוטס אונד פארטיכער סטעדי ארבייט גוטע ווייזשעס, נאכפרעגען מיללער מעג. קא. 251 מיוטשעל סט. נארטה אף קארל־טאן סט.

6043—4—1

פערלאנגט עטליכע יונגע לייט, עקס־פיריענסד אדער לערנער אויף פאוער מא־שינס נאכפרעגען מיללער מעג. קא. 251 מיוטשעל סט. נארטה אף קארלטאן סט.

6043—4—1

פערלאנגט באויעס צום לערנען מא־כען פאקעט בוקס צוגלייך צו צאהלען ווייז־זשעס נאכפרעגען 145 וועלינגטאן וועלט

פערלאנגט עקספעריענסד פיניישערס. סטעדי ארבייט, עמפייר קלעריינג קא. 156 דזשאן סטריט. מיר ארבייטען ניט שבת.

6054—2—4

פערלאנגט איין עקספעריענסד מיידעל פיר דרעסמייקינג פרעגען 87 עליזאבעט
6036—3—31

פערלאנגט אפרעטארס מענער, אדער פרויען אויף ליידיס סוטס אונד קוטס. גוטע ווייזדשעס סטעדי ארבייט, נאכפרע־גען טאמפסאן מעניופעקטשורינג קא. 174 ספעדיינג עוו.

6020—4—4

פערלאנגט מיידלאך פאר טאבאקע ארבייט גוט בעצאהלט, נאכפערעגען 78 ווילאם סטריט.

6077—3—31

פערלאנגט סיעם פרעסערס אויף מענס קלאדינג געלער בדס. 569 קווין וועסט טאפ פלאר.

6030—31—3

פערלאנגט א אסטטיס ליידעס טיילאר אדער איין פיניישער, מעלדען גלייך 497 בלואר סט. וועסט.

6026—3—31

אפרעטארס פיר פענטס פיניישערס פערלאנגט. נאכפרעגען טאראנטא קלא־דינג קא. 206 אדעלייד סט. וועסט.

3128—31—3

פערלאנגט מעסערדזיש באים זא לען קענען פארען אויף בייסיקעלס נאכ פרעגען 270 קווין וועסט.

6032—3—3

פערלאנגט פאקעט אפרעטארס אויף קויטס קוירף רענדאל אונד דזשאנסאן סיט קא אונד וועלינגטאן

6013—30—3

פערלאנגט עקספיריענס פיניישערס אויף ליידיס קלאוקס נאכפרעגען 510 קווין קא. וועסט.

6012—3—3

פערלאנגט א גוטען ליידיס טיילאר. סטע די ארבייט. 94 הארבארד סט.

6008—30—4

פייער אדזשאסטערס פאר די אינשורענס.
ווען עס פרעסט ביי אייך א פייער הייזינס ביזינאס פעלעפאנירט סיין 3739, ביזינאס הייקערעס 2367, קאנאדיען אדזשאסטערס און אינספעקטאר ביורא 84 ווילקאריא סט.

Real Estate
ריעל עסטייט

צופערערענטען
א פלעט פון פיער רומס. אלע קאנ־וויניענס. 208 ראבערט סט.

6048—2—4

צו פערענטען א פארניטשור רום גוט פאר 2 אנשטענדיגע מיידלאך 158 אגוס־טא עוו.

6129—2—4

צו פערענטען 2 גרייסע רומס מיט סעפרעט געס, אויף א האל צו קאכען גיי געפיינט 48 ווידמער סט.

6064—334

פערלאנגט צו רענטען א הויז פון 6 אדער 7 רומס. מוז זיין מיט אלע קאנ־וויניענס.

פרעגען אין אידישען זשורנאל פאר א. ריינוויין.

צופערערענטען 2 רומס אלע קאנ־וויניענס, ביליג רענד, נאכפרעגען 177 יארק סט.

6022—4—4

צו פערענטען א סטאר מיט 6 רומס אלע קאנוויניענס 171 סט. פעטריק, גענען איבער קענזינגטאן עוו. פרעגען 6 רוניסאן סקווער.

6023—4—4

א שניידער שאפ מיט פינף מאשי־נען און א מאטער צו פערענטען נאכ־פרעגען 270 קווין וועסט.

6032—3—31

זעהר א פיינע פארנישד רום מיט אלע איכפראוומענט אויף א טעלעפאן אין א רעספעקטיבלי האוז צו פערענטען פאר א ביינעם מענשען 108 באלדווין סט. פאן קאל. 6903

5899—4—3

פאר פיינטינג און פייפער הענגינג צו אייער צופריעדענהייט, ביליגע פרייז־זען. פרעגען לעפקאוויטין, 153 ענגעס סטריט.

58x9—3—31)

BUSINES CHANCES
ביזנעס קויפען און צו פערקויפען

העמילטאן פרעס מאשינען צו פערקויי־פען זעהר ביליג, נאכפרעגען 603 קאר־לערדש סטריט.

6062—4—2

אויב איהר האט אירגענד וואס צו פערקויי־פען סחורה אדער א ביזנעס אדער איהר ווילט וואס קויפען אדרעסירט אייער פער־לאנג אין באקס 60 פון זשורנאל.

א גוטע געלעגענהייט צו קויפען פאר־ניטשער ענד פיקטשורס. זעהר ביליג, וועל כע איז נישט לאנג געזיכט, אלע ארטיק לען זיינען האיי גרייזאן זיינען אינפאר טידט פון די סטייטס. נאכפרעגען פון 7 אוהר אין אוועגד, אין 9 ראזבערי עוו.

6049—31—4

א גוטע געלעגענהייט פאר א ריכטיגע פערזאן, צו פערקויפען א סעקאנד האנד בייניטשער סטאר אין א גוטען געגענד 1251 סט. קלער עוו. פרייז 450 דאלאר.

6061—3—4

צופעררענטען 2 פארנישד רומס פאר יונגע רעספעקטבל קאפעל, 158 אגוס טא עוו.

6x29—31—3

א קאמפעטיטיוו דייטאן סקוויל פוירסט קלאסס אדדער קאסט $120 פערקויפען ביליג נאכפרעגען 122 יוראן סט.

6024—1—4

א שניידער שאפ צו פערקויפען, 8 מא שינען פרעסס מאשינען, נייע מאשינען אין ז. וו. פרעגען 75 סאלאוואן סט.

6034—4—3

א פוירסט קלאסס קלייניג אין פרע־סינג צו פערקויפען. פרעגען 160 ארטהור סטריט. עס מוז פערקויפט ווערען ביז דעם ערשטען אפריל.

5887—2—4

פערלאנגט

א בארבער מוז פערשטעהען גוט זיין פאך.
277 קווין וועסט.

6018—2—4

פערלאנגט עקספיריענסד אפהאלס־טערער 1251 סט. קלער עוו.

6061—3—4

פערלאנגט א פרוי צו העלפען אין איך גרובער רעסטראנט 218 קווין וועסט.

6063

פערלאנגט א פרעסער ביי מענער וועסטען 121 טעראלי סט.

6x65—3—4

פערלאנגט א מיטעלמעסיגע פרוי, צו עטענדען א קראנקע פרוי ביי נאכט גוט בעצאהלט צו דער ריכטיגע פערזאן, נאכ פרעגען 164 סט. פעטריק סט

6066—4—4

פערלאנגט א פרעסער ענד שניי־דער זאל קענען פרעסען אויף א הא־פוגן מאשין נאכפרעגען 270 קווין וועסט

6x67—ת—'

ארבייטער פערלאנגט

פיניישערס פערלאנגט צו דרעסמעס אז סקוירטס סטעדי ארבייט, גוט בע־צאהלט נאכפרעגען בע קערסקוירט 333 עדלייד

אפרייטארס פערלאנגט אויף מענס פיין ארבייט ענ. האקבארן אונד קא. 50 יארק סטריט

פערלאנגט אפטרייטארס פיר סאמ פעגס דרעסמעס אז סקוירטס אויך ווענען קלאאס און סיזס,, די עק־סטע וואכענטליכע ווייזשעס גע־צאהלט קאנטראקט געגעבען צו קאמפעטענטע פאכלייטע

פערלאנגט סעמפעל קאטטערס איי נער וועלכער קען אסיסטען אין גרייזינג אויך ערשטע קלאסע פי נישערס זעלבינע גוטע ווייזשעס נאכפרעגען קאנסאלדייטעט קלאוס קא. 310 ספעדיינא עוועניו

פערלאנגט מיידלאך אפרעטארס פער קאטס'ן גודס (דאך) מענס סטיס אטאמאביל קאוט ענד וויהייט וועד. נאכ־פרעגען

אדסאן פארקער לימיט.

24 ראיערסאן עוועניו
5035—6—4

פערלאנגט א פיניישערן פאר בויס פענטס גוטע ווייזשעס פאר דעם ריכטי־גען פערזאן. נאכפרעגען 30 פלען פלייז אין ווילאם נעבען קווין

6013—4—1

פערלאנגט א מיידעל אלס פאר־ליידי מוז פערשטעהן פענטס פיניישנג נאכפרעגען 549 קינג סט. וועסט.

6050—3—3

פערלאנגט עקספיריענסד ארעס־האל בייסטער אויף עקספיריענסד סערד־זערס אויף קאוטס נאכפרעגען מר. הייטען 191 דזשען סט.

6037—4—1

פערלאנגט אפרעטארס אויף ווייסע קוטס אונד פארטיכער סטעדי ארבייט גוטע ווייזשעס, נאכפרעגען מיללער מעג. קא. 251 מיוטשעל סט. נארטה אף קארל־טאן סט.

6043—4—1

פערלאנגט עטליכע יונגע לייט, עקס־פיריענסד אדער לערנער אויף פאוער מא־שינס נאכפרעגען מיללער מעג. קא. 251 מיוטשעל סט. נארטה אף קארלטאן סט.

6043—4—1

פערלאנגט באויעס צום לערנען מא־כען פאקעט בוקס צוגלייך צו צאהלען ווייז־זשעס נאכפרעגען 145 וועלינגטאן וועלט

פערלאנגט עקספעריענסד פיניישערס. סטעדי ארבייט, עמפייר קלעריינג קא. 156 דזשאן סטריט. מיר ארבייטען ניט שבת.

6054—2—4

פערלאנגט איין עקספעריענסד מיידעל פיר דרעסמייקינג פרעגען 87 עליזאבעט
6036—3—31

פערלאנגט אפרעטארס מענער, אדער פר

ניו יארק טיללינערי און קארסעט קא.

אפערירט די אידישע פרויען
פון טאראנטא לכבוד פסח

העטס אין אללע סטיילען און פרייזען **העטס**

איהר טארט אין קיין אנדער פלאץ
ניט געהן בעפאר איהר מאכט א
דורכיט אין אונזערע סטאורס, עס וועט
זיך איך לוינען.

ספעציעלע רעדוצירטע פרייזען לכבוד יום טוב!

316. קווין סטריט וועסט 316

ברענטש סטארס:
798 קווין סטריט איסט — 1774 דאנדעס סטריט

5.00 קארסעטען איבער $1.00 ווערט — .49 נאלאפטירט.

דאס פוילישע איננער

די לעבענס־בעשרייבונג פון א פוילישען אבען, פון זיין געבוירען בין זיין פערלירען

פון יצחק יואל לינעצקי

ערשטער טהייל

(35־טע פארטזעצונג)

א חופה א שוהל אזוי...
עס זאל האבען א כנים!
און מיטר זאלען הערען
פון פוילישע ברחמים!

התן לעב, התן לעב, הער איים מיינע דבורים:
הייגטיגער טאג איז ביי דיר יום־הכפורים!
בפורים מאכט נאך מיינע פלאמים,
כל־פשעיך ורחמיך ית מתיקים!
התן לעב, התן לעב, פתח לעב!
מן גאס אין הויטער טהיר א שווענ,
צעברעך דיין האלץ מיט מיסע טרעהר
רעז,
אז דיין זאג זאל לאנג געווארמען
מיט דיין בלה, אין א גוטער שעה,
ווי "פתן" מאכט: האט תגרלנו נא!
חתל לעב, טהו תשובה, אויף הייגע
חטאים.

דו זאלסט האבען א הור פון גאלע
תנאים,
ווייס וואס הייגט איז אויף דיר מאר א
טאג!

דו געהסט צו דער חופה מיט יאמער
אין קלאג,
ווייסט מיין קינד, וואס חופה בעטייט
שאט, רבותים! כאר שאט!
חופה בעטייט אזוי מיין קינד,
הער נאר מיינע דבורים אצינד:
חופה הען מיין טהיילען אויף חצי — פה
דו טהו נאר תשובה אויף דער הייסער
שעה
ווו חופה מאכט הין אין צוויי כפלים:
נמר ויצר, פלאות הכבש, הללויה
פלטני גם חיים!
התן לעב הייגט איז א שמחה וצחלה,
גערסט הייגט צו דער חופה מיט דיין
כלה!
וואס הייסט דען אזעלכעס כלה? —
כלה הייסט
ווער עס האט א זכיה און ווער עס
ווייסט?
כלה הייסט — חער וואס איך וועל
דיר זאגען —
אויף אזוינע ווערטער דארף מען קלאגען;
"כלה" מאכט אי אחין אי אחער,
וואוהין די ווערט נאר טהאן א יעהר,
זאלסט בעטראכטען דאס ווארט בשני
עניך.
כלם לך חדו, תשובה למצות
תבודך!
התן לעב הער איים מיינע לעצטע
ווערטער:
קודשא בריך הוא אליין אין דיין בער
שערטער!
זאלסט נאר צו איהם דיין פנים ווייזען
ווען ער דיך מיט דיין זוגתי שפיזען
טהו זשע התן לעב מיט טרעהרען א
גים
און נעה צו ערער חופה מיט דער רעכ־
טער פיס
און בעט איהם אזוי מאר: דיין זוגתי
אזוי וויל איהר מאכט אנא שטעט
הבצעקתי!
אין מיך בעלאזען ווי עס קעהרט צו דיין
זוגתי דיין זאג אנדאי עולה יפה זיין!
איך האב דיר בעטרעגעהט געשטאק גע־
מיינט אויף זאבהען ב חצי און אויף מיין
ווייסער קאלע. מיר אז דער מאן
פון מיין חופה דרייסע נים פאהנעקומען מיט
ווי מרבה נאר אזוי עהב ווים כפור... פונקט
ווי מרבה ווים בפור עפס חויגט דער עולם
לעקעף; איך טוהר נאר מיטהה ואנען ארום
איך נעל אנטהאן א קימער, מאטע מאכט
זעלען מיך בעגעגענען נאר א כפרה נאר
איך דאך הייגט אוהאראיף עבר מאר
מיינע ערטערענס הטאים. און די כלה
ווערט מיטן כפרה, נישט בעהר נאר דאס
ערך נים כפור ישראל מען מיט
בפהרת און איך מיט מיין כלה דייגען
שוואהצע בפרות... אין אמת מיינען
מיר מאפ־פייטע אויף סוס מאט בפרות.
און מען זאלאזט מיך הייגט מיין כלה
נים, אין ראשית ווערען מיר נאך די
ווייסע חברהגעהט אויגלעגען אונטער
דער חופה כנים מיט שטעבלעהפ־וויעל
ח"ל פעמים מלחות... ווחשנים בין איך
ישרן אזוי דערשלאגען אז עס איז שוין
נאר ביטא מעהר ווארטען צו שלאגען...
קורץ, מען האט מיך אנגעהויבען אנטהאן
אין דעם הויטער און צעשפיגלען אין צע־
בינדען אלע בענדלאך און חויגגעלעה אויף
מיך... נישט קשה אין אקס צו דער
שוויטער מיט מען בינדען אזן קרישען אבער
א פוילע חתולה נעהט צו דער ווארטה
אליין פראגט אן פרי... נאר אזן ווהיה
פון דעם פוילישען מאנען — דאהר מען
ווען קיין אייזענע פייטען נים! ווי מען
וויל מיך נאר וואס אדווסקהרען צו בע־
דעקענס האט דער מחותן דער דערצעהלן
אז אזוי טהאט עפעס אן אנדער הייגעל
ון האט א געשריי מיטהאן כיא בוש ווין
אויבייש'ם מיטעל!?

— וואס אז דאס? — וואו איז דב
דאס מיטעל? — זאגט דער מאר
טע — אין מאר דער פסר דעמאלט האט
איהר בעצאהלט הא?

— עס, איהר זענט א שוטה!
זאגט דער מחותן.

— עס איהר זענט א טפש! — זאגט
דער מאטע.

א ווארט פאר א ווארט בין עס איז גע־
פלוגען אין — מאטעס מאס זאגט: — אין
שמוב אז גענגגען הדאראס. בין
מענשען האבען זיך אריינגעלעגען און מען
האט געעקט מיט דעם מלה ער זאל אב
געבען דאס מיטעל און פון דעם דרישהר
נעשאנק זאל מען איהם בעזאהלטען זיין
חוב. און מען האט מיך יאבאס אויעהנגע־
פיהרט צום בערעמענס. — דארטען בוי
די ווייבער האט מען זיך בעזונדער גע־
ריפען הי שלייערעס די מיטע אין נעזונן
בלא בעם רחמה וואס מען האט הין ווייס
הערמיר ניט געשיהט פאר דער חופה כנהוג...
אין די מחותנת'ס איז אין געזוגן. הרוג
האבר פאר וואס מען האט דער כלה מיין
פעלענע מישטע נוט געגעבען. א קצור איך
בין ארויף צווישע די בשים און האב א
חוק געטהאן אויף מיין יפה פיה — דער
לעצטער קוס פאר דער שחיטה. ווו זי זיצט
ווו די מאלפע אויישען א האפטע ווייטע
חברהליקעס און 18 ווייבער שלעפען ביי
אחר יעדער א צעפעל צו זיך אזוי אז זי
האט אויסגעזעהען צווישען די אויסגעצוי־
גענע צעפלעך נאר ווי די אלטע גרויסע
שפין אין איהרע פערוואהרענע פאווע־
טוגיע פערעם... און ווען איך ווארף דיא
הגע אויף איהר ניט ארויף דעם דעקטוך
וואלט איך שוין געווים ניט דער לעבט צו
דער חופה צוגעען... די ווייבער האבען
סוף בעארפען מיט די האפען — ברי די
ראשטשינע, וואס מאטע מאטע פערראש־
טשיגען זאל אויפגעהן דוי אויף הווגען...
און מען האט אונז געפיהרט צו דער חופה.

(פארזעצונג פאלגט)

כשר און בילין און גוט

איך מאך בעקאנט צו אללע מיינע קאסטומערס נרעסטערס און אייגרס פרילאנדס און דערלאסטסן מסדרים אז אללע מיינע וועגען פערקויפן ב סקלס אונז דאס מונגס אין קעס, און איהר בעראנדס נים צוזאמלען אז אייער גלד מיין אינשרנס דאס ווינען די וואארס. וואוהרשם, ווינטס ע קאלקלינקס. כאראנטע
אדרעס: אלעקזאנדער מיכאל פיש ראב
נרסטער אמעריקאנישע
משח סאלקאוויטש, 594 ריטשמאנד סטריט וועסט. טעלעפאן אדרעס 1850

Toronto Wet Wash Laundry Company, Limited

פערלירט נים אייער נשלר און נעזונד.
נים אונז אייער לאונדרי, מיר וואשען מאטיל־ע ווערש.
רעסם 30 סונט — 75 סענט. ראב פרופען, 30 סונט, 1 דאלאר. יערער יאשינו ווערט נעוואשען בעזונדער.
291 ARTHUR STREET
Phone Parkdale 5280-5281

דר. מ. קייטס

דענטיסט
218½ קווין סטריט וועסט
פאשענער קווין און מעטעל סטריט
DR. M. KATES, Dentist
218½ Queen St. West
Phone Main 979

אברהם קאהען

באריסטער
נאטאריס פאבלים
קאמישינער פיר נעזומען אפידייוויט
Office, Sun Life Building
60 VICTORIA STREET
Main 3654
Residence, 7 Selkirk Ave. JUNCTION 1645

דאס אין דער

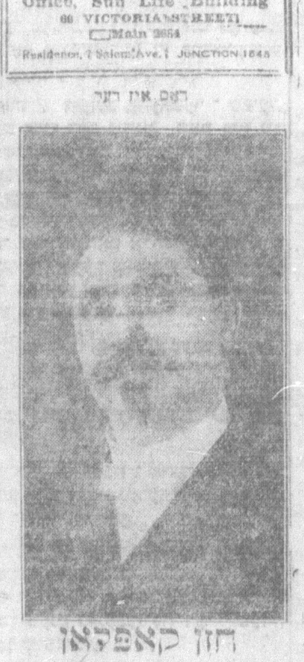

חזן קאפלאן

וועלבער האט אזעטוון. פער דיענס פון אללע איהדן פאטרוניזיר צו ווערען די וואס סענען חזן קאפלאן, פער די לעצטע 10 יאהר, אין טאראנטא, ווייסען עס. דארום טהוט אויער מענשליכע פליכט און פאטראניזיר דעם יענס וועלבער האט פערדיענט פאטראניזיר צו ווערען רעוו. מ. קאפלאן 166 רושאן סט. 6 4 5 6
נעקעמען עדליוד 1545, אפטס מעלע מאן עדליוד 239. מוהל און מסדר קידושין איך גיב מערידזש ליימענס פרוי צו אללע חתן כלה.

כשר וואורשט פעקטארי

איהר בעקומט ביי אונז אימער די נעשמאקסטע, פרישסטע און בעסטע מאסטדזשעס. וואורשט. פאר לאמא, פאסטראמא, צונגען און אלע סמוק פליישען און פיש.

פערלאנגט איבעראל
מערדימאן'ס כשר פאסטדזש
מיט'ן רויטען לייבעל.
266 פארלאמענט סטריט
טעלעפאן מיין 909
אדרעס דעליווערט איבעראל.

פאטראניזיר די איינציגע אידישע ווינדא קלינינג מאשינע

מיר אטענדען צו אלערהאנד חויז, פעקטאריס, אופיסעס און סטור קלענינג בעסטע ארבייט צו די בילינסטע פרייזען. מיר מאכען קאנטראקטען גאנצליך און טעמפאריר: 10 טעראלי סטריט, טעלעפאן עדליוד 3087.
ביינאכט און וועגאן טעג לעפאנירט קאלעדזש 4819.

NEW YORK WINDOW CLEANING COMPANY. - 10 TERAULEY ST.

דער גרעסטער אנטיסעפטיק סוחל אין דער טארנטער מסדר קדושין אין טאראנטא

קאנטאר זולאדאווסקי

רופט מיך אויף איבערצייגט אייך קאנטאר' ליים קענען מיך אויף אנגלישע רען פאר שמחות. מיין וואהנונג אין 62 בראנזווים עווענו, אין מיין סאן נומער איז 1076 קאלעדזש.
פיר ארימע אומזאנסט.

CANADIAN GOVERNMENT RAILWAYS
INTERCOLONIAL
PRINCE EDWARD ISLAND RY
באנעווענטשור ווינטער דעפא. מאנטרעאל.

אזשען ליטיעד	נעחט אב 7.25 נאכמיטאג	סענליך

מאריטים עקספרעסס
מעגליך, אייסער שבת. 8.15 סטרענגס פליאעס פאר דער מאנצער ווייסע.
מאסטרעא, און האליפאקס
קאנעקשען פאר סיינט דזשאן, די מיטגלס פרינס עדוואארד אייליענד, נייפאונדלאנד. ע. טיפפין דזשענעראל ווענטקרן אייזענשעפ
ע קינג סטריט איסט, טארנטא. מיין 664.

חודעה מהרב מאיר צבי לעווי 108 באלדווין טעלעפאן קאלעדזש 6903.
איהר בעמינט מיך צו יעדער צייט אין חוין צו ענטפערען אלע רבנישע ענינים התיגנו שאלות, דין תורות, עצות, טובות בין איש לאיש, אויך צו סעטלען אלערליי מראבעים ביטמוין. מאן אונד פרוי נאכין אידישען רין און אויך פרדי קדושין. וואהרים זאלט איהר אין אזא שפעכטער צייט אוועק סטענדען אומזיסט נעלה אונד אלערליי נארישקייטען, ווען איהר קענט בעקומען חופה וקדושין ביי מיר אין חוין מיט די בעסטע עזפרוד־נאר חיים, אפילו מערידזש ליסענס וועל איך אייך פערזארגען. נאט וועט אייך געבען א גוטען מזל אין מיין חוין.
קומט אין חוין, אדער שרייבט אויף אויך אויפגעגרעמאהנטען אדרעס.

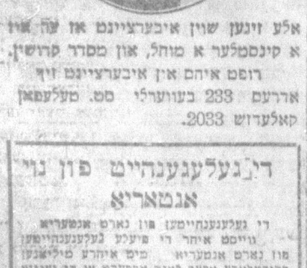

חזן מאנאווין

מוהל ומסדר קידושין

וועלבער האט אויפגעטון מיר דיענס פון אללע איהדן פאטרוניזיר צו ווערען די וואס סענען חזן קאפלאן, פער די לעצטע 10 יאהר, אין טאראנטא, ווייסען עס.
דארום טהוט אויער מענשליכע פליכט און פאטראניזיר דעם יענס וועלבער האט פערדיענט פאטראניזיר צו ווערען רעוו. מ. קאפלאן 166 רושאן סט. 6 4 5 6
נעקעמען עדליוד 1545, אפטס מעלע מאן עדליוד 239. מוהל און מסדר קידושין איך גיב מערידזש ליימענס פרוי צו אללע חתן כלה.

אלע זיגען שוין איבערצייגט אז עס איז א קינסטלער א מוהל, און מסדר קדושין.
רופט איהם אין איבערצייגט זיך אדרעס 233 בעווערלי סט. טעלעפאן קאלעדזש 2033.

די נעלעגענהייט פון ניו אנטאריא

די נעלעגענהייטען פון נארט אנטאריא ווייסט איהר די מעלע נעלעגענהייטען פון נארט אנטאריא. מיט איהרע מיליאנען פרוכטבארע אקער לאנד אפפערט צו דיר ווענען ווילען זיך בעזעצען אויף'ן לאנד.
ווייסט איהר דאס די זעלבע רייסע אמריקאנישע לאנד וועלכעס מען קען דערהאלטען בחנם אין נאנצען פריי ארער פיר א קליינע סומע געלד, פראווידירען שוין די בעסטע תבואה אין דער וועלט.
פיר ווייטערע אויסקינפטען, פיר ליטעראטור וועלכע בעשרייבט דעם אויבענדערר מאטנען גענענד שייבען צו:
דזש. ה. פערגוסאן
מיניסטער אף לענדס, פארסט און מיינס.
פארלאמענט בילדינג
טאראנטא אנטאריא

סעפרייט הום סיסטעם

די וויליאמס

קארטוידזש און מאנטרייזדזש קא.
טעלעפאן פארלאדזש 252
רושענגראל קארטוידזש אייזדשענסטס 368 ספארדינא ציי. טארנטא. אנט. באנאזש. פיאנאס און אלע סארטען פארניטשור נעכומט און נעסטארד. שטוב זאכען נעאמט. און נעשיקט ביי עקספערטען.
ווערהויזער: 551 קווין סטריט וועסט צווערעקטע ווענען. אלזוישר מריפס.
ד. ד. רעדפערן

פון דער אלטער וועלט

חברה מפוצי השכלה קאנפערענץ פיר אידיש און העברעאיש

די חברה מפוצי השכלה פון רוסלאנד האט אנגעהאלטען א קאנפערענץ מיט'ן צוועק צו רעגולירען דעם סדר חלמוד און די אידישע שולען און עס אין בעשלאסען געווארען אז מען זאל לערנען עברית בעברית און אלעס וואס האט א שייכות צו לשון קודש און צו אידישע למודים. נוע נען אנדערע למודים וואס האבען קיין שייכות צו העברעאיש אדער העליניש זאל מען אונטערריכטען אין אידיש.
ווערהערד די מאנפערענץ זוגיגען אין אנגעלעגען שבת און די מיאריטיעט דע ענאטען האט געזאגט פארטזעצען דיא ציצונגען אויף דעם גרונד דאס קהלשע ציים מעג מען אים שבת אויף פערהאנד לען נור ווייל עס זיינען געווען דעלעגאטע וועלכע האבען עס אנגענומען פיר א חילול שבת צו פערהאנדלען דברי חול צווישען בלת שבת און הבדלה האט די מאיאריטעט דעלעגאטען נאכגעגעבען די מינאריטעט און די זיצונגען זיינען אבגעלעגט געווארען אויף נאך שבת.

אין סטערנבערג, מאסאטשעוס, האוויטש, לאדז אין קאליש זיינען ענליכע דעם געווארען ווען וועלען מעגליך מאכען דאס פערשטענדיגען זיך פון דיעזע שטעדט מיט זייערע ריבים אין אמעריקא.

דער פיערטער אידישער פראפעסאר אויף דער אוניווערזיטעט אין קאנסטאנטינאפעל

ליים א ידיעה פון דער "לאיער" איז דער אידישער אדוואקאט דר. לעא לעא שאנסאן ערנאנט געווארען צו פראפעסאר פאר דעם עפענטליכען רעכט, אין דער אטאמאנישער אוניווערזיטעט אין קאנסטאנטינאפעל. ער איז דער פיערטער אידישער פראפעסאר אויף דער דאזיגער אוניווערזיטעט.

די אנדערע דריי זיינען: משה קאהען, משה וועינטראב און אברהם נאלאנטע.

דער באהאן ראטשילד פון פאריז אין סאלאניקא

ליים א בריעף פון דער קאנסטאנטינאפעלער צייטונג "טערד ושמאן אי דאקטאס", איז דער פאריזער באהאן ראטשילד געקומען קיין סאלאניקי כדי די שטימונג צו מאכען פאר די פערוויינטיג אלוכות. ער האט זיין שיף געשטעלט אין דער ווייטער פון די פערוואונדעטע טראנס פארטען און געספענדעט 30 טויזענד פראנק פאר די ארימע אידען. אויף א מאר סען פערוואלונג אין דער הויפט שול האט ער אין א לאנגע רעדע ערקלערהרט, אז די אידען דארפען סימפאטיזירען מיט די פעראיינינגט מלוכות. די טערקישע צייטונג בעריכטעט אויף אז־כאך דעם באראן איז אויפגעטראטען אויף דער בימה דער גרוים האבינער פון סאלאניקא ר' יעקב מאיר און ערקלערהרט: אז אזוי לאנג ווי פראנקרייך פערבלייבט דער חבר פון רוסלאנד זעגען די אידען ניט האבען קיין פריינדשאפטליכע געפיהלען צו פראנקרייך.

4טאגיגער פאגראם אין מינסק

ליים א טעלעגראמע אין "בערלינער טאגעבלאט" האט דאס אודישע אגענטור אין מינסק ווענען א פאגראם וואס האט געדויערט פיער טעג. די אידען זיינען אין משך פון צוויי בין דריי שעה פערטריבען געווארען פון זייערע וואהנונ־גען און זייער האב און גוטס איז אין גאנ־צען הפקר געבליבען. די פערלאזטע שטעדט זיינען אין א קורצער צייט פער וואנדעלט געווארען אין פיסטע חורבות.

פראפעסאר פאולאוו דער עקספערט פון ביילים פראצעס טויט

די "הייגן" מעלדען:

פעטראגראד. —

פראפעסאר פאולאוו, דער בעוואוס טער חיזוק אין כלל טהויער אין דער עקס־פערט פון ביילים פראצעס איז געשטאר־בען.

ווער עס איז געווען אויף דעם חיסי מאדיעשע פראצעס און האט בייגעוואהנט די שטימונג און די בעציהונגען פון דיא דיזבטער, וועט אימער געדענקען די פיגור פון אימען גרויען דיקען גענגראל ווילכער האט מיט אזא אינטערעס נאכגעפאלגט דעם גאנצען גאנג פון דעם פראצעס.

אין דער אטמאספערע, וואס איז געשאפען געווארען פון די שווארצע מיחות צווישען דער כעץ פון זייערע אינ־טרעסע, האבען זיך די עקספערטען גע־מוזט פערהאלטען זעהר פארזיכטיג, און ניט האבען קיינע בעריהרונגען מיט מיט דעם אויסערליכען פובליק. נור איין פאוו לאוו האט זיך ניט געהאלטען אין דיעגסט פון די פערוואונדעטע טראנס פארטען און געספענדעט 30 טויזענד פראנק פאר די ארימע אידען. אויף א מאר סען פערוואלונג אין דער הויפט שול האט ער אין א לאנגע רעדע ערקלערהרט, אז די אידען דארפען סימפאטיזירען מיט די פעראיינינגטע מלוכות. די טערקישע צייטונג בעריכטעט אויף אז־כאך דעם באראן איז אויפגעטראטען אויף דער בימה דער גרוים האבינער פון סאלאניקא ר' יעקב מאיר און ערקלערהרט: אז אזוי לאנג ווי פראנקרייך פערבלייבט דער חבר פון רוסלאנד זעגען די אידען ניט האבען קיין פריינדשאפטליכע געפיהלען צו פראנקרייך.

צארס בעאמטע פיר גלייכע רעכטע פיר אידען אין רוסלאנד

די ענגלישע באארד אף דעפיוטיס האט בעשלאסען צו ארבייטען פיר די בעפרייא אונג פון אידען אין רוסלאנד. צוזאמע מיט דער קאנדשיינט האמיטע.

6 ניי מעמבערס אריינגעבראכט לאר מיטלונג, פיר נאטהאן און אנדערע פרא מינענטע אידען פון ענגלאנד זיינען צו דעשטאנען צו דער קאנדשיינט האמיט, וועלכע ארבייט מיט ערפאלג צו געווינע גליכע רעכטע פאר אידען אין רוסלאנד.

דעפאלה ראטשילד האט פערוויכער.

די פערטרעטער פון די גהעסטע אינדיש אתגאניזאציאנס אין ענגלאנד און דע נארס מיליטעריש קאמערציעלע קאמיטע אין פעטראגראד האט אויף א קאנפערענ־ענגעגומען א רעזאלוציאן צו בעטען די רעגירונג מען זאל עמאנסיפירען די אי דען פון רוסלאנד און זיי געבען גלייכע רעכטע. די זעלבע האמיטע האט אפגעגיי־אבגעלייגענט די בלוטיגע וואס ווערען גע־מאכט נאוף אידען דאס זיי צוישטערע דעם עראגאמישען לעבען פון דער רוסיש־ליכער בעפעלקערונג.

די דומא האט ווידער אבגעלייגט דיא אינטערפעליאציע פון די ליבעראלע וויי־גען דער יודען פראגע. דער אידישער דעפוטאט באמאיס האט געהאלטען א רע דע אין וועלכע ער האט בעוויזען ווי איי דען ווערען פערפאלגט פון דער פאליציי זאגאר נאכדעם ווי דער צירקולאר פון מיניסטער דער אינערען האט זיי ערלייבט צו וואהנען אין גאנץ רוסלאנד. ער האט אויך געצייגט די עולה וואס די אנטי סעמיטען בעגעהען געגען גאנץ רוסלאנד דערמיט וואס זיי פאדערען אויף די רעגי־גיערונג ניט צו געבען אידישע קינדער העלדען.

די קינדער זייסען „וואונדער דערי מילך"

זעהט דעם אפעטיט און פליישיגקייט מיט וועלכען אייער קינדער האבען דאס פינ'ס פריה שטיק ווען עס איז געשמאק, פעט, און פריש מילך פון די פארמער'ס דיירי.

עס איז וואונדערבארע מילך וועלכע קומט פון א "וואונדער" פון דייריס — אזוי ריין און זיס. מיט אזא טעפער לינעל פון ריכטיגע פעט קייט.

שמאקט אפ א ווייזיס צו דער פלעקענלאזער שיינענדער "וואונדער דיירי" עס וועט איבערצייגען וועלכע עס איז די ריכטיגע גוטע מילך.

THE FARMERS' DAIRY

דשטעלט אפ אונזער דרייוער

טעלעפאנירט 4400 הייקרעסט — וואלטער דאר איז כרידזשמאן סט.

ווערטענע נעלעגענהייט
-- לכבוד פסח --

א 15 דזשעל ניי בעל מאאמענט 14 הערעט
גאלד וואטש
בלייז פאר א מיידלעך לייב
ספעציעל רעדוצירט פרייז $36.00
KLING BROTHERS
125 Queen W.—Phone M. 2354

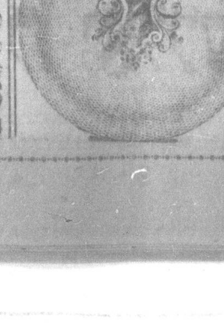

THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. WINBERG, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY

— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —

251-253 Queen Street West — Telephone Adelaide 3967

SUBSCRIPTION RATES: $3.50 PER YEAR
SINGLE COPY 1c.

Entered as Second Class Mai Matter at O.P.O. Toronto, Ontario
January 22nd, 1913

דער אטאוואר קריזיס

"וואלט מיט עטליכע וואכען פריהער דער פארלאמענט ניט געהאט אנגענומען אן איינשטימיגען בעשלוס, צו פערלענגערן דאס לעבען פון פארלאמענט ביז איבער דער מלחמה, וואלטען מיר אין דער גאהענטער צוקונפט געהאט וואהלען פאר א נייע פעדעראלע רעגierונג". צו דיעזען בעשלוס מוז קומען יעדער איינער וועלכער פאלגט נאך די לעצטע אטאוואר פאסיירונגען. די פאסיירונגען, וועלכע קענען מיט רעכט בעצייכענט ווערען אלס דער ערשטער קריזיס אינ'ם קאנסערוואטיוון לאגער, זיינען זיי זענען ארויס אין קראפט אין דער בעריהמטער "רעספיראסיטי" עפאכע.

אין די "מערטיים" פראווינצען, ווי אין די פאסיפישע שטעדט, אין דער וויטער וועסט ווי אין די מזרח געגענדען פון וואנקאווער ביז האלי־פאקס, די גאנצע שטרעקע לאנד, בעקאנט אלס די קענדער "דאמיניאן", צייכענט זיך איבעראל אויס פאר דער לעצטער צייט, מיט איינער אין דער זעלבער זאך, מיט די פערשידענע גרעפט אין כאבאר קלאגען, קלאגען וואס האבען שוין געקאסט דער מאניטאבער רעגierונג. דעם קאפ, און פאר וועלכע דער געוועזענער בריטיש קאלאמביער פרעמיער איז געצוואונגען צו געוועזען צו רעזיגנירען, און געוואוסט האט מען אויך, אז דיעזע אלע קלאגען, וועלכע זענען געוועזען ריין פראווינציעלע, אבער דאך האט מען זיך אנגעשטויסען, אז ניט בעסער געהט עס צו און די פעדעראלע אבסהיילונגען.

קיינמאהל זענען אין דער צענט דער געשיכטע ניט בעקאנט געוועזען אזוי פיעל "ראיעל־קאמישאנס", וואס אנטערזוכען די פערשידענע קלאגען, ווי עס איז דער פאל, און די לעצטע פינף יאהר.

"געט ריטש קוויק — וואלינגפארד", דיעזעס טהעאטער־שפיעל, וועלכעס ווערט מיט ערפאלג געשפיעלט אויף דער ביהנע, האט מען זיך אנגעשטויסען, שוין שעהנע עטליכע מאהל, אז דאס איז געוואָרען א פריינ־ציפ בוי די, וועלכע שטעהן ביים פאליטישען רודער. ווען די יעצטיגע פארלאמענט־סעסיע איז זיך צוזאמענגעקומען, האט מען געוואוסט, אז דיעזע פראגע וועט אין די ברענענדסטע, און נאך קלעהרער איז עס געוואָרען, ווען סער ווילפריעד לאריער האט אריינגעבראכט זיין רעזאָלוציע וועגען אן אנטערזוכונג פון דער "שעל־קאמיסיע", יענע קאָ־מיסיע, וואס האט געהאט צו זאגען איבער אלע אמוניציאנס־בעשטעלונ־גען, און וועגען וועלכער די גערעדעריי איז געוועזען.

ווען די פראגע איז אויפ'ן טאגעס־אָרדנונג אויעקגעשטעלט געווא־רען, האט די רעגierונג אריינגעשטעלט צו פערטהיידיגען איהרע בעסטע קדעפטען, און קלאהר געמאכט, וואָרום קיין אנטערזוכונג דארף ניט גע־מאכט ווערען, און זאך וואלט זיך שוין אזוי געוועזען געענדיגט, ווען מיט אמאהל האט זיך די לאגע געביטען.

דאס האט פעראורזאכט די אנקלאגע פון א ביז־אהער וויניג בע־קאנטען מיטגליעד און וועגען וועמען מען האט וויניג גערעדט, דזשאָרדזש קיינ. וועלכער קומט פון ריטשמאנד, נאוואַ סקאשיע.

זיין אנקלאגע געגען דער רעגierונג, וועלכע איז געמאכט געוואָרען פון דער פארלאמענט־טריבונע בעשטעהט אין דעם:

דעם 19־טען יוני, 1915, האט דער מיליין־מיניסטער, גענעראל מאיאר סעם יוהז בעשטעטיגט דעם אנרימענט געגעבען פון דער "שעל־קאמיסיע" צו דער אמעריקאן אמוניציאָן קאמפאניע.

דיעזע קאמפאניע, וועלכע ערקלעהרט, איז געוועזען, דאס וואס עס קען אנגערופען ווערען א "פייק" קאמפאניע, אינקאָרפאָרירט אין דער שטאאט זוידרזשיניא, ערשט מיט דריי וואפען פריהער, איידער זי האט פערקויפט דעם קאנטראקט. אינקאָרפאָרירט איז זי געוועזען אויף א סומע פון א מיליאן דאלאר אויטאָריזירט קאפיטאל, אלער פערמאגט האט זי סך הכול א טויזענד דאלאר, און צו אזא קאמפאניע, וואס האט ניט פערמאגט, ניט קיין פאבריקען און ניט קיין מאשינען פאר מאכען אמוני־ציאָן, האט עס די "שעל־קאמיסיע" אבגעגעבען בעשטעלונגען אויף מיליאָנען דאלאר אויף דער שלאכטפעלדער פון שראפנעלען בעקאנט אלס "פייזען".

האנדגעלד האט מען דער קאמפאניע געגעבען 1,561,000 דאלאר אין מענמיס, און מיט דיעזען געלד, וועלכעס זי האט בעקומען פון דער רעגierונג, איז עס די קאמפאניע צוגעטרעטען אויסצופילען די קאָנטראָק־טען, ווייל קיין אייגענע האט זי ניט געהאט.

דער רעזולטאט פון דעם אלעמען איז געוועזען, אז ניט נור האט מען געגאהלט העכערע פרייזען דיעזע "פאוואריטען", נאָר די בעשטעלונגען זענען ניט געמאכט געוואָרען ביז פיעלע מאָנאטען שפעטער, און די גראנאטען, צו וועלכע דיעזע טהיילען וואס די קאמפאניע האט געדארפט צושטעלען האבען געפעהלט, האבען ניט געקענט אבגעשיקט ווערען פון קענעדע, און אומזיסט האבען די סאלדאטען אויף די שלאכטפעלדער גע־וואַרט אויף דער פערשפראָבענער אמוניציע.

דאס איז דער הויפט־אינהאלט פון די יעצטיגע קלאגעס, און וועל־כע עס ווערט אנגעגעבען, אז ניט נור איז אזוי געהאנדעלט געוואָרען מיט בעזעלעס לפנים־דיגער קאמפאניע, נאָר מיט פיעלע אנדערע אויך, און ביי דיעזע אלע בעשטעלונגען האט געשפיעלט א גרויסע ראליע קוירנעל דו. וועסלי עליסאן, דעם מיניסטערס רעכטע האנד.

די קלאגען זענען שטארקע, און די בעווייזע געגען די שולדיגע זענען אינצווייפעלהאפטע. דאס וואלט אבער נאך ניט געוועזען צו בע־שאפען דעם קריזיס.

דאס לעצטע ווערט נאך שטארקער מיט דעם, וואס פיעלע טרייע קאנסערוואטיוון ערקלעהרען אפען, אז זיי וועלען שטימען געגען דער רעגierונג, און וועלען פאדערען אן אונטערזוכונג.

פאר דער רעגierונג צו בעווילליגען יעצט אן אונטערזוכונג, מיינט זיך אליין בעשטראפען, און צוגעבען די בעשולדיגונגען א זאך, וועלכעס איהרע פארשטעהער האבען קאטעגאריש אבגעלייקענט אין די פריהערדי־גע סטייטמענטס פאר'ן היז.

דערווייל געפינט זיך די אטאוואר רעגierונג פנים אל פנים פאר א גרויסען קריזיס, זא צו זאגען צווישען האמער און די קאוואדלע, ווייל נאר אן אונטערזוכונג וואלט קענען ריינוואשען דעם קאביינעט, און דאס לעצטע קען די רעגierונג ניט בעווילליגען.

דער יעצטיגער קריזיס, וועט נאָר קענען געלייזט ווערען, ווען עס וועט שנעל געהאנדעלט ווערען, און וואַרשיינליך, וועט דער קריזיס ניט געלעזט ווערען אהן קעפ, וואס דאס מיינט אז סער סעם יוהז וועט געגעבען ווערען אנצוהערעניש, אז זיינע דיענסטען, ווערען מעהר ניט פער־לאנגט, א זאך וועלכעס וועט איך מוזען זיין א שווערער קלאפ פאר דער פארשענדער פארטיי אין די קומענדע וואהלען.

די לאגע פאר באָדענס־קאביינעט, איז דארום גאנץ ערנסט, און מען מעג זיך ריכטען אויף וויכטיגע נייעס פון אטאוואַ אין פערלויף פון די קומענדע עטליכע טעג.

אויף וויפיעל איז אמעריקא פארבערייטעט

אויף וויפיעל איז אמעריקא פארבערייטעט, די גאנצע פעראייניגטע שטאטען פון דעם פרעזידענט ביז צום אונבעדייטענס־טען בירגער איז פעראינטערעסירט אין איין פראגע:

אויף וויפיעל זיינען זיי פארבעריי־טעט? און עס איז ווירקליך אינטערע־סאנט צו וויסען אויף ווי וויים אנקעל סעם איז פארבערייטעט צו קעמפען אין פאל ווען א שונא זאל זיך וועלען ארייגרייסען אין די פעראייניגטע שטאאטען.

מאנכע בעהויפטען ווען א מלחמה זאל זיין אונפערמיידליך און דער פרעזידענט זאל געבען דעם סיגנאל וואלט דאס גאנצע לאנד געלאפען זיך פערטהיידיגען. אמת דאס וואלט אבער געווען דער פאל וויא מיט יענעם מאן וועלכער האט זיך אויס־געכאפט אין א ביי נאכט און דערזעהען ווי א גנב וויל זיך אריינרייסען אין זיין וואה־נונג. אין אזא מאמענט בעהאלט זיך ניט דער מאן אונטערען בעט, אויב ער האט א רעוואָלווער וועט ער איהם גלייך ארויס כאפען און וועט קעמפען פאר דער זי־כערקייט פון זיין היים. אויב ער האט אבער ניט קיין רעוואָלווער וועט ער באַ־פען א שטיק אייזען א שטעקען א פאר־האנג און וועט אזזוי לאנג קעמפען ביז איהם וועט געלינגען צו פערטרייבען דיא געפאהר פון זיין הויז.

דאס עלבע איז מיט אנקעל סעם. פיעלע בעהויפטען אז אנשטאט רע־וואָלווערס האבען זיי שטיקלאך אייזען און שטעקענס פון פאהאנגען אז פרעזידענט ווילסאָן דענקט אויף אזוי קען מען זעהען דערפון וואס ער איז מיט א קורצער צייט צוריק ארומגעפאהרען איבערגעלאנד אז אנד ערקלעהרט דעם עולם אז ער דארף זיין בעוואפענט מיט רעוואָלווערס אנשטאט מיט שטעקענס.

עס איז קיין צווייפעל ניט אז די אמע־ריקאנער בירגער האבען אנגעהויבען איינ־צוזעהען אז אין דער אמת'ן זיינען זייא טאקי ניט פארבערייט עס איז אבער איכ־טערעסאנט צו וויסען וואו האלטען זיי איצט? אויף וויפיעל זיינען זיי פאר־בעריטעט און וול אזוי וואלטען זיי גע־קענט אדער ניט געקענט קעמפען וועגען דאס שיקזאל זאל זיי פלוצלונג רופען זיך צו פערטהיידיגען.

אזוי ווי זיי זיינען ארומגערינגעלט מיט יומים איז ניט מעהר ווי נאטירליך צוערשט א בליק טהאן אויף זייער פלאטע.

צוריק מיט עטליכע יאהר האבען קריעגנס עקספערטען ערקלעהרט אז זייער פלאטע איז די צווייטע אין דער וועלט. אבער איצט ערקלעהרען זיי אז זי איז א פינפטע זעקסטע אדער זיבעטע קלאסע פלאטע. איצט לאמיר זעהען פון וואס דיא בעשטעהט:

אין די גאנצע יונייטער סטייטס גע־פינען זיך בלויז צוויי 16 אינטשיגע קאנא־נען, און ארמיי פון 30 טויזענד סאלדאטען אדער דריי מאהל אזוי פיעל וויפיעל עס געפינען זיך פאליסליים אין נין יארק. ניט אכטענדיג אויף אלע ברעג פעסטונגען וויזען אן עקספערטען אויף 116 אונפער הייזיגטע לאנדונגס פלעצער אויף דער אט־לאנטישער קיסטע וואו א שונא וואלט לייכט געקענט לאנדען אן ארמיי און מען זאל איהם גאר ניט קענען טהאן.

אלע מיליטערישע לופט שיפען וואלטען אפילו ניט גענוג געווען צו מאכען א ריכ־טיגע אויפארשונגס לופט פלאטע.

אלע אמוניציאנס פאבריקען ארבייטען טאג און נאכט צו שאפען אמוניציאָן פאר די עלייס און אליין האבען זיי ניט גענוג אמוניציאָן וואס זאל געדויערען מעהר ווי 45 מינוט ווען עס זאל קומען צו א ווירק־ליכען קאמפף צווישען א פיינדליכע פלאָ־טע און די קיסטע פעסטונגען.

לאמיר זיך פארשטעלען אז א פיינד־ליכע פלאטע איז צוגעקומען נאהנט גע־נוג פון דעם נייו יארקער האפען צו קענען מאמבארדיעען די שטאדט וואס וואלטען ווי געטהאָן? זעלבסט פערשטענדליך מען וואלט ארויסגעשיקט אן אלארם צו דער פלאטע זי זאל קומען פערטרייבען דעם שונא. וואלט זי דאס אבער געקענט טהאָן? עקספערטען גלויבען אז ניט זיין ערקלעהרען אז זיי האבען ניט קיין גו־גענדע צאהל רעזערוויסטען וואס מען זאל זיך קענען רעכענען מיט זיי זיי האבען ניט געגנג קאמפף קרייצערס אדער שנעלע בעאנאכטונגס קרייצערס און פאקטיש קיין לופט מאשינען מיינען שיפען און טראנספארט שיפען.

סעקרעטערי אָוו די נייווי דעניעלס לעצ־טער רעפארט ווייזט אָן, אז זייער נייווי בעשטעהט פון פאָלגענדע שיפען:

10 ריזיגע דרעדנאוטס, 22 דרעדנאוטס פון א גרעסערען מין, 3 האפען פערטהיי־דיגונגס קריעגס שיפען 21 בעאנאכטונגס שיפען 41 טארפעדא שיפען צושטערער, 37 סובמארינס 24 קאנאנען שיפלאך, 6 קלענערע האפען פערטהיידיגונגס שיפלאך

3 מינען שיפען 13 קויהלען שיפען 2 שיפען צו פערריכטען פערשיעדענע וואַ־פען 4 אמוניציאנס שיפען 4 טראנספארט שיפען 1 האספיטאל שיף און עטליכע קלענערע שיפען צוזאמען 194 שיפען פון וועלכע 164 זיינען קריעגס שיפען און די איבערגיג 30 אמוניציאנס שיפען און זא וויטער.

ווען מיר זאלען קענען צוזאמענגע־מען אלע שיפען וואס זענען געפינען זיך צו־זייט און צושפרייט איבער אלע ימים וואָל־טען זיי געקענט צוזאמענברענגען 262 שיפען שוין אריינגערעכענט די עלטערע און די וואס מען האלט איצט אין ענדיגען צו פיהרען דיעזע שיפען און קעמפפען אויף זיי זיינען פאראן 52974 מאטראָזען כיעלס האט ערקלעהרט ווען מען זאל צור־אן 4121 אָפיציערען. סעקרעטערי דע־זאמען דופען אלע די יענינע וואס מען קען געברויכען אויף די שיפען פון גאנצען לאנד וואלט עס צוזאמענגעבראכט דיא סומע פון 109 טויזענד און 300, א חוץ די נייווי מיליטשא, די רעזערוויסטען און די מאטראָזען וואס היטען די ברענעס פון לאנד.

אפליקאנטען וואס ווילען אריין אין אָנקעל סעם'ס נייווי פעהלען גראדע ניט. אין יאהר 1914 צום ביישפיעל האבען זיך געווענדעט 88 טויזענד, 948 אפליקאנ־טען פון דער נייווי פון וועלכער בלויז 18,948 זיינען אָנגענומען געוואָרען. און אין יאהר 1915 זיינען געווען 102,561 אפליקאנטען און אָנגענומען געוואָרען זיי בלויז 17,700 אדער איין זעקסטעל פון דער גאנצער צאהל.

וואס אנבעטרעפט דער לופט פלאטע איז זי אזוי קליין אז עס איז כמעט ניטא וועגען וואס צו ריידען.

דאס עלבע איז מיט אנקעל סעם. פיעלע בעהויפטען אז אנשטאט רע־וואָלווערס האבען זיי שטיקלאך אייזען און שטעקענס פון פאהאנגען אז פרעזידענט ווילסאָן דענקט אויף אזוי קען מען זעהען דערפון וואס ער איז מיט א קורצער צייט צוריק ארומגעפאהרען איבערגעלאנד אז אנד ערקלעהרט דעם עולם אז ער דארף זיין בעוואפענט מיט רעוואָלווערס אנשטאט מיט שטעקענס.

עס איז קיין צווייפעל ניט אז די אמע־ריקאנער בירגער האבען אנגעהויבען איינ־צוזעהען אז אין דער אמת'ן זיינען זייא טאקי ניט פארבערייט עס איז אבער איכ־טערעסאנט צו וויסען וואו האלטען זיי איצט? אויף וויפיעל זיינען זיי פאר־בעריטעט און וול אזוי וואלטען זיי גע־קענט אדער ניט געקענט קעמפפען וועגען דאס שיקזאל זאל זיי פלוצלונג רופען זיך צו פערטהיידיגען.

אזוי ווי זיי זיינען ארומגערינגעלט מיט יומים איז ניט מעהר ווי נאטירליך צוערשט א בליק טהאן אויף זייער פלאטע.

צוריק מיט עטליכע יאהר האבען קריעגנס עקספערטען ערקלעהרט אז זייער פלאטע איז די צווייטע אין דער וועלט. אבער איצט ערקלעהרען זיי אז זי איז א פינפטע זעקסטע אדער זיבעטע קלאסע פלאטע. איצט לאמיר זעהען פון וואס דיא בעשטעהט:

אין די גאנצע יונייטער סטייטס גע־פינען זיך בלויז צוויי 16 אינטשיגע קאנא־נען, און ארמיי פון 30 טויזענד סאלדאטען אדער דריי מאהל אזוי פיעל וויפיעל עס געפינען זיך פאליסליים אין נין יארק. ניט אכטענדיג אויף אלע ברעג פעסטונגען וויזען אן עקספערטען אויף 116 אונפער הייזיגטע לאנדונגס פלעצער אויף דער אט־לאנטישער קיסטע וואו א שונא וואלט לייכט געקענט לאנדען אן ארמיי און מען זאל איהם גאר ניט קענען טהאן.

אלע מיליטערישע לופט שיפען וואלטען אפילו ניט גענוג געווען צו מאכען א ריכ־טיגע אויפארשונגס לופט פלאטע.

אלע אמוניציאנס פאבריקען ארבייטען טאג און נאכט צו שאפען אמוניציאָן פאר די עלייס און אליין האבען זיי ניט גענוג אמוניציאָן וואס זאל געדויערען מעהר ווי 45 מינוט ווען עס זאל קומען צו א ווירק־ליכען קאמפף צווישען א פיינדליכע פלאָ־טע און די קיסטע פעסטונגען.

לאמיר זיך פארשטעלען אז א פיינד־ליכע פלאטע איז צוגעקומען נאהנט גע־נוג פון דעם נייו יארקער האפען צו קענען מאמבארדיעען די שטאדט וואס וואלטען ווי געטהאָן? זעלבסט פערשטענדליך מען וואלט ארויסגעשיקט אן אלארם צו דער פלאטע זי זאל קומען פערטרייבען דעם שונא. וואלט זי דאס אבער געקענט טהאָן? עקספערטען גלויבען אז ניט זיין ערקלעהרען אז זיי האבען ניט קיין גו־גענדע צאהל רעזערוויסטען וואס מען זאל זיך קענען רעכענען מיט זיי זיי האבען ניט געגנג קאמפף קרייצערס אדער שנעלע בעאנאכטונגס קרייצערס און פאקטיש קיין לופט מאשינען מיינען שיפען און טראנספארט שיפען.

סעקרעטערי אָוו די נייווי דעניעלס לעצ־טער רעפארט ווייזט אָן, אז זייער נייווי בעשטעהט פון פאָלגענדע שיפען:

10 ריזיגע דרעדנאוטס, 22 דרעדנאוטס פון א גרעסערען מין, 3 האפען פערטהיי־דיגונגס קריעגס שיפען 21 בעאנאכטונגס שיפען 41 טארפעדא שיפען צושטערער, 37 סובמארינס 24 קאנאנען שיפלאך, 6 קלענערע האפען פערטהיידיגונגס שיפלאך

3 מינען שיפען 13 קויהלען שיפען 2 שיפען צו פערריכטען פערשיעדענע וואַ־פען 4 אמוניציאנס שיפען 4 טראנספארט שיפען 1 האספיטאל שיף און עטליכע קלענערע שיפען צוזאמען 194 שיפען פון וועלכע 164 זיינען קריעגס שיפען און די איבערגיג 30 אמוניציאנס שיפען און זא וויטער.

ווען מיר זאלען קענען צוזאמענגע־

הינטער א רוסישען ריקצוג

עטוואס פון די רוסישע פאריאדקעס אין דער ארמעה, צוגעזעהן פון צוויי אונפארטייאישע אמערי קאנער צייטונגס־לייט.

.3

(פארטזעצונג)

אזוי ווי מיר זיינען געגאנגען האָ־בען די וועכטערס פון די קאָרנערס זיך צוזאמענגעקומען און האָבען זיך גע־סוד'עט אלץ קומענדיג אויף אונז, ביז זיי האָבען בעשלאָסען אז מיר זיינען דייט־שע שפיאָנען. — זיי האָבען אונז ארעס־טירט און געבראכט אין דער קאנצעלאריע. דאָרט האָט קיינער נישט געוואוסט וואס צו טהון מיט אונז, האָט מען מיט אונז אלזאָ מארשירט צום סטאַף, וואו אונזער פריינד, דער אפיציער וואס האָט גערעדט פראנצויזיש האָט אונז בעפרייעט, אָנ־זיערדליגיג און שימפפענדיג אונזערע פאנ־נער. די אריטע וועכטער האָבען זיך גע־באָך ארויסגערוקט שטארק צוטומעלט; זיי האָבען א בעפעהל צו ארעסטירען אלע פערדעכטיגע פערזאנען און דאס האָבען זיי דאָך געטהאָן, און דאָ האָט מען גע־נען זיי געטופעט מיט די פיס און געסטראָ־שעט מיט דער קנוט. — אזוי האָט מען א נאנצען טאָג אונז געהאלטען אין איין ארעסטירען, יעדער מאָל דורך אנדערע סאָלדאטען און מיר האָבען יעדער מאָל גע־ראדט דורכגעהן די נארישע קאָמעדיע.

„ווילדע חיות!" האָט דער אפיציער געשריען און זיך געסיקעט מיט די קולאָ־קעס צו די ארטיע סאָלדאטען וואס האָבען ניט פערשטאנען וואס דאָ טהוט זיך מיט זיי; "דוראקי! יא טעביע דאס!"

מיר האָבען אין א ווייכען טאָן פאר־געשלאָגען, ער זאָל אונז געבען א פאס, וואס מיר זאָלען ציינגען די סאָלדאטען וועגען מען וועט אונז ארעסטירען, נאָר ער האָט צוויי־פעלהאפט געזאגט, דאס ער האָט ניש קיין רעכט דערצו.

שפעט נאָכמיטאָג זיינען מיר געשטאָ־נען נעבען עפעס א קאזארמע צוקוקענדיג ווי מען פיהרט עסטרויכישע געפאנענע, וועלכע זיינען בעשטרעבט געגאנגען צווי־שען דער וואך. א סאָלדאט פון דער וואך האָט עטליכע מינוט געגאפט אויף די גאר־טעלאך ארום די קאָלאָשווע אויף אונזערע פיס, דאן האָט ער געלאָזט זיינע אויגען לאנגזאם אויף אונזערע קאָסטיומען, און ענדליך האָט ער אונז ארעסטירט און אונז געבראכט צו א מאיאר אין ברילען, וועל־כער איז געשטאנען אויפ'ן קאָרנער:

ער האָט אונז אויסגעפרעגט אין דייטש, און איך האָב געענטפערט. ער האָט געקוקט אויף אונז מיט פערדאכט אריבער די ברילען.

"וואו זיינען אייערע פאספארטען?"

איך האָב געזאָגט מיר האָבען זיי אי־בערגעלאזט אין האָטעל.

"איך רעכען, איך וועל אייך נעה־מען צום סטאַף", זאָגט ער.

— מיר זיינען שוין געווען ביים סטאַף, זאָג איך.

"הם!" מאכט ער: "נו, איז צו דער פאָליציי".

— וואס וועט ארויסקומען? מיר זיי־נען שוין ביי דער פאָליציי אויך געווען.

"הם!" — עס איז געווען רעטעהל־זאפס, האָט ער אָנגעהויבען ריידען אנ־דערע רייד. "איהר זיינט קאָרעספאָנדענ־טען? אין וואסערע לעדער זענט איהר געווען?"

— מיר קומען ערשט פון סערביען.

"אין וואס הערט זיך דארט אין סער־ביען?"

איך האָב געזאָגט אז די קראנקהיי־טען דארט זיינען שרעקליך.

"קראנקהייטען?" פרעגט ער אי־בער: וואסערע קראנקהייטען?" ער האָט קיינמאָל נישט געהערט וועגען טי־פוס, "ווירקליך" — זאָגט ער גלייך־גילטיג: "זאָגט מיר, דיינקט איהר, אז איטאליען וועט אריין אין קריעג?

— איטאליען איז שוין זיינט זעקס וואָ־כען אריין אין קריעג.

ער האָט אויפגעעפענט דאָס מויל, פון איבעראשונג. "וואס איך הער! . . . נון, מיינע הערען, איך מוס איהנען פערלאסען. עס פרעהט מיך זעהר צו האָבען געמאכט אייער בעקאנטשאפט — זעהר אנגענעהם! —"

ער האָט זיך פערבויגען און איז אוועק־געגאנגען.

* * *

קיינער האָט נישט געוואוסט ווען די טריין געהט אָפּ נאָך לעמבערג. אונזער בעאמטער האָט טעלעפאָנירט צום פראָ־וויאנט־מייסטער, וועלכער האָט אָפּגע־רופען דעם עלטסטען איבער דעם טראנס־פּאָרט און דער האָט וועדער טעלעפאָנירט צום פראָוואלטער פון דער אייזענבאהן. די אנטוואָרט איז געווען, דאָס עס איז אָא מיש־מאש אז מען קען נארניט וויסען בע־שטימט. זי קען אָפּגעהן אין פינף מינוט אין קען בלייבען שטעהן ביז מאָרגען אין דער פריה. האָבען מיר שוין קיין שחיות ניט געמאכט, און זיך דורכגעשפאַרט צווי־שען דעם שרעקליכען געדראנג וואו מען האָט זיך געשלאָגען אלע אין איינעם, און מיר זיינען אריין אין וואגען, אויעקגעלייגט אונזערע בענס און זיך געוועזט וואר־טען. לאנגע רייהען סטרעטשערס מיט קרעבצענדע, פערוואונדעטע סאָלדאטען האָבען זיך געזעסען מיט די אויגען אויף אונז. אין אזא מאָמענט בעהאלט זיך ניט דער מאן אונטערען בעט, אויב ער האָט א רעוואָלווער וועט ער איהם גלייך אריס כאפען און וועט קעמפפען פאר דער זי־כערקייט פון זיין היים. אויב ער האָט אָבער ניט קיין רעוואָלווער וועט ער באַ־פען א שטיק אייזען א שטעקען א פאָר־האנג און וועט אזזוי לאנג קעמפפען ביז איהם וועט געלינגען צו פערטרייבען דיא געפאהר פון זיין הויז.

דאס עלבע איז מיט אנקעל סעם. פיעלע בעהויפטען אז אנשטאט רע־וואָלווערס האבען זיי שטיקלאך אייזען און שטעקענס פון פאהאנגען אז פרעזידענט ווילסאָן דענקט אויף אזוי קען מען זעהען דערפון וואס ער איז מיט א קורצער צייט צוריק ארומגעפאהרען איבערגעלאנד אז אנד ערקלעהרט דעם עולם אז ער דארף זיין בעוואפענט מיט רעוואָלווערס אנשטאט מיט שטעקענס.

עס איז קיין צווייפעל ניט אז די אמע־ריקאנער בירגער האבען אנגעהויבען איינ־צוזעהען אז אין דער אמת'ן זיינען זייא טאקי ניט פארבערייט עס איז אבער איכ־טערעסאנט צו וויסען וואו האלטען זיי איצט? אויף וויפיעל זיינען זיי פאר־בעריטעט און וול אזוי וואלטען זיי גע־קענט אדער ניט געקענט קעמפפען וועגען דאס שיקזאל זאל זיי פלוצלונג רופען זיך צו פערטהיידיגען.

אזוי ווי זיי זיינען ארומגערינגעלט מיט יומים איז ניט מעהר ווי נאטירליך צוערשט א בליק טהאן אויף זייער פלאטע.

צוריק מיט עטליכע יאהר האבען קריעגנס עקספערטען ערקלעהרט אז זייער פלאטע איז די צווייטע אין דער וועלט. אבער איצט ערקלעהרען זיי אז זי איז א פינפטע זעקסטע אדער זיבעטע קלאסע פלאטע. איצט לאמיר זעהען פון וואס דיא בעשטעהט:

אין די גאנצע יונייטער סטייטס גע־פינען זיך בלויז צוויי 16 אינטשיגע קאנא־נען, און ארמיי פון 30 טויזענד סאָלדאטען אדער דריי מאהל אזוי פיעל וויפיעל עס געפינען זיך פאליסליים אין נין יארק. ניט אכטענדיג אויף אלע ברעג פעסטונגען וויזען אן עקספערטען אויף 116 אונפער הייזיגטע לאנדונגס פלעצער אויף דער אט־לאנטישער קיסטע וואו א שונא וואלט לייכט געקענט לאנדען אן ארמיי און מען זאל איהם גאר ניט קענען טהאָן.

אלע מיליטערישע לופט שיפען וואלטען אפילו ניט גענוג געווען צו מאכען א ריכ־טיגע אויפארשונגס לופט פלאטע.

אלע אמוניציאנס פאבריקען ארבייטען טאג און נאכט צו שאפען אמוניציאָן פאר די עלייס און אליין האבען זיי ניט גענוג אמוניציאָן וואס זאל געדויערען מעהר ווי 45 מינוט ווען עס זאל קומען צו א ווירק־ליכען קאמפף צווישען א פיינדליכע פלאָ־טע און די קיסטע פעסטונגען.

לאמיר זיך פארשטעלען אז א פיינד־ליכע פלאטע איז צוגעקומען נאהנט גע־נוג פון דעם נייו יארקער האפען צו קענען מאמבארדיעען די שטאדט וואס וואלטען ווי געטהאָן? זעלבסט פערשטענדליך מען וואלט ארויסגעשיקט אן אלארם צו דער פלאטע זי זאל קומען פערטרייבען דעם שונא. וואלט זי דאס אבער געקענט טהאָן? עקספערטען גלויבען אז ניט זיין ערקלעהרען אז זיי האבען ניט קיין גו־גענדע צאהל רעזערוויסטען וואס מען זאל זיך קענען רעכענען מיט זיי זיי האבען ניט געגנג קאמפף קרייצערס אדער שנעלע בעאנאכטונגס קרייצערס און פאקטיש קיין לופט מאשינען מיינען שיפען און טראנספארט שיפען.

סעקרעטערי אָוו די נייווי דעניעלס לעצ־טער רעפארט ווייזט אָן, אז זייער נייווי בעשטעהט פון פאָלגענדע שיפען:

10 ריזיגע דרעדנאוטס, 22 דרעדנאוטס פון א גרעסערען מין, 3 האפען פערטהיי־דיגונגס קריעגס שיפען 21 בעאנאכטונגס שיפען 41 טארפעדא שיפען צושטערער, 37 סובמארינס 24 קאנאנען שיפלאך, 6 קלענערע האפען פערטהיידיגונגס שיפלאך

3 מינען שיפען 13 קויהלען שיפען 2 שיפען צו פערריכטען פערשיעדענע וואַ־פען 4 אמוניציאנס שיפען 4 טראנספארט שיפען 1 האספיטאל שיף און עטליכע קלענערע שיפען צוזאמען 194 שיפען פון וועלכע 164 זיינען קריעגס שיפען און די איבערגיג 30 אמוניציאנס שיפען און זא וויטער.

ווען מיר זאלען קענען צוזאמענגע־

זאמפטיג דורכאויס
קענעדעם בעסטעס
Windsor Table Salt
Made in Canada
THE CANADIAN SALT CO. LIMITED

רופען דעם עלטסטען איבער דעם טראנס־פּאָרט און דער האָט וועדער טעלעפאָנירט צום פערוואלטער פון דער אייזענבאהן. די אנטוואָרט איז געווען, דאָס עס איז אָא מיש־מאש אז מען קען נארניט וויסען בע־שטימט. זי קען אָפּגעהן אין פינף מינוט אין קען בלייבען שטעהן ביז מאָרגען אין דער פריה. האָבען מיר שוין קיין שחיות ניט געמאכט, און זיך דורכגעשפאַרט צווי־שען דעם שרעקליכען געדראנג וואו מען האָט זיך געשלאָגען אלע אין איינעם, און מיר זיינען אריין אין וואגען, אויעקגעלייגט אונזערע בענס און זיך געוועזט וואר־טען. לאנגע רייהען סטרעטשערס מיט קרעבצענדע, פערוואונדעטע סאָלדאטען האָבען זיך געזעסען מיט די אויגען אויף אונז. אין אזא מאָמענט בעהאלט זיך ניט דער מאן אונטערען בעט, אויב ער האָט א רעוואָלווער וועט ער איהם גלייך אריס כאפען און וועט קעמפפען פאר דער זי־כערקייט פון זיין היים. אויב ער האָט אָבער ניט קיין רעוואָלווער וועט ער באַ־פען א שטיק אייזען א שטעקען א פאָר־האנג און וועט אזזוי לאנג קעמפפען ביז איהם וועט געלינגען צו פערטרייבען דיא געפאהר פון זיין הויז.

דאס עלבע איז מיט אנקעל סעם. פיעלע בעהויפטען אז אנשטאט רע־וואָלווערס האבען זיי שטיקלאך אייזען און שטעקענס פון פאהאנגען אז פרעזידענט ווילסאָן דענקט אויף אזוי קען מען זעהען דערפון וואס ער איז מיט א קורצער צייט צוריק ארומגעפאהרען איבערגעלאנד אז אנד ערקלעהרט דעם עולם אז ער דארף זיין בעוואפענט מיט רעוואָלווערס אנשטאט מיט שטעקענס.

עס איז קיין צווייפעל ניט אז די אמע־ריקאנער בירגער האבען אנגעהויבען איינ־צוזעהען אז אין דער אמת'ן זיינען זייא טאקי ניט פארבערייט עס איז אבער איכ־טערעסאנט צו וויסען וואו האלטען זיי איצט? אויף וויפיעל זיינען זיי פאר־בעריטעט און וול אזוי וואלטען זיי גע־קענט אדער ניט געקענט קעמפפען וועגען דאס שיקזאל זאל זיי פלוצלונג רופען זיך צו פערטהיידיגען.

אזוי ווי זיי זיינען ארומגערינגעלט מיט יומים איז ניט מעהר ווי נאטירליך צוערשט א בליק טהאן אויף זייער פלאטע.

צוריק מיט עטליכע יאהר האבען קריעגנס עקספערטען ערקלעהרט אז זייער פלאטע איז די צווייטע אין דער וועלט. אבער איצט ערקלעהרען זיי אז זי איז א פינפטע זעקסטע אדער זיבעטע קלאסע פלאטע. איצט לאמיר זעהען פון וואס דיא בעשטעהט:

אין די גאנצע יונייטער סטייטס גע־פינען זיך בלויז צוויי 16 אינטשיגע קאנא־נען, און ארמיי פון 30 טויזענד סאָלדאטען אדער דריי מאהל אזוי פיעל וויפיעל עס געפינען זיך פאליסליים אין נין יארק. ניט אכטענדיג אויף אלע ברעג פעסטונגען וויזען אן עקספערטען אויף 116 אונפער הייזיגטע לאנדונגס פלעצער אויף דער אט־לאנטישער קיסטע וואו א שונא וואלט לייכט געקענט לאנדען אן ארמיי און מען זאל איהם גאר ניט קענען טהאָן.

אלע מיליטערישע לופט שיפען וואלטען אפילו ניט גענוג געווען צו מאכען א ריכ־טיגע אויפארשונגס לופט פלאטע.

אלע אמוניציאנס פאבריקען ארבייטען טאג און נאכט צו שאפען אמוניציאָן פאר די עלייס און אליין האבען זיי ניט גענוג אמוניציאָן וואס זאל געדויערען מעהר ווי 45 מינוט ווען עס זאל קומען צו א ווירק־ליכען קאמפף צווישען א פיינדליכע פלאָ־טע און די קיסטע פעסטונגען.

לאמיר זיך פארשטעלען אז א פיינד־ליכע פלאטע איז צו

א גרויסער **אויספערקויף** פון **פאַרניטשור לכבוד פסח**

ביי אייער אלט־בעקאנטען פארניטשור דיעלער

ס. לעווינטער,

401-405 קווין סטריט וועסט

טעלעפאן עדעלייד 1306

דאס פובליקום אין אלגעמיין איז ספעציעל ערזוכט אב־אכט געבען צו די אויסערגעוועהנליכע ביליגע פרייזען וואס מיר אפערירען אונזערע פארניטשור — אזא געלעגענהייט און פיר אזעלכע פרייזען צו קויפען פארניטשור האט איהר נאך קיינמאהל ניט געהאט און עס איז מעגליך דאס איהר וועט אזא געלעגענהייט ניט מעהר האבען מיר האבען געקויפט איינע פון די גרעסטע אויסוואהל פארניטשור פיר קעש און דאדורך געקויפט ביליגער זיי אימער און מיר אפערירען עס דעם פובליקום פאר אזעלכע פרייזען וואס ניט אונז א זעהר קליינעם פראפיט.

דער סטאק פארניטשור בעשטעהט פון די לעצטע סטיילס

דזשעקאביענס סעטס, ווארדראובס, בעד־רום סעטס, דייננג רום סעטס, אין סאליד מאהאגאני קוואטער קאט (גאלדען און פיזמד) אוק, וואלנאט, א. ז. וו.

אלעס קענט איהר קויפען פאר קעש אדער לייכטע אבצאהלונגען.

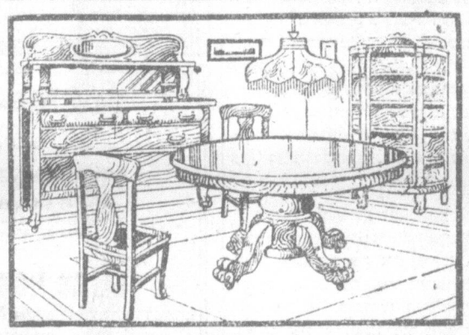

ספעשעל

א קאמפליטער דייננג סעט בעשטעהענד פון 1 בופעט, 1 עקס־טענשיאן טיש, סעט אף טשערס, פיין אוק. רעגולאר פרייז $62.00 פאר בלויז $34.50

ראקערס אין פערשיעדענע סטיילס פון לעדער רעגולאר פרייז $9.00 פאר בלויז — — — — — — **$4.50**

לאנטשעס רעגולאר פרייז $12,00, פאר בלויז — — — — — — **4.50 און $6.00**

גוט רענדזשעס, רעגולאר פרייז $30,00 פאר בלויז — — — — — — **$14.50**

בייבי קערידזשעס רעגולאו פרייז $32,50, פאר בלויז — — — — — — **$21.50**

דרעסערס

אין איק אדער מאהאגאני פון

$6.75

און העכער

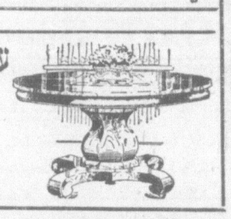

עקסטענשיאן דייننג רום טישען

אין איק, רעגולאר פרייז $18,50, פיר

$11.50

אויל־קלאטה

די שעהנסטע פעטערנס

23ס.

א יארד.

רינאליום

גוטע קוואליטעט

35ס.

א יארד.

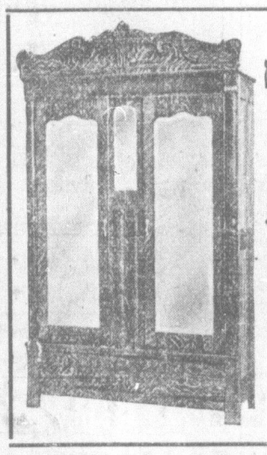

ווארדראובס

אין אוק אדער מאהאגאני.

שעהנע שפיגלען.

— פון —

$15.00

און העכער

פערשפעדינט ניט דיעזע גלענצענדע געלעגענהייט קומט און קויפט די נויטווענדיגע פארניטשור וואס עס פעהלט אייך לכבוד פסח ביי

S. LEVINTER

401-405 QUEEN ST. WEST

פונ'ם שטאדטישען יאריך

פון ערא.

איך מוז קודם כל ביי אייך בעטען איין זאך.

אזוי ווי מארגען איז דער ערשטער אפריל, און מיין שכן דער ענגלישמען, האט איהם ליעב צו רופען "אל פולם דעי" זאלט איהר ניט מיינען, אז איך וועל אייך דא עפעס אויף ארויינפולען, אבנא־רען הייסט עס. גלויבט מיר, אויף ערא'ס ערענוואָרט (אויב ער האט נאר אזעלכעס — אנמערקונג פונ'ם בחור הזעצער), אז איך געדענק נאך דעם טעם פון די פאר א יאהריגע פעפערדיגע קע־דים, מיט וועלכע מען האט מיר מכבד געווען, און זייער טעם ליגט מיר נאך אין זינען, און דאס אליין איז שוין גע־נוג ביי איינעם אבצונעהמען דעם חשק צו וועלען טרייבען שפאס.

דיעזע פאררעדע איז מיר נויטיג גע־וועזען, אום איך זאל ביי אייך עפעס ניט אויסקוקען ווי א בחור וואס טאנצט אויף א שטריקעל, און ציהט רויטע, בלאהע און גרינע סטענגעס פונ'ם מויל, אזי יעצט אז איהר ווייסט שוין, אז איך נעה אייך דערצעהלען נור די ריינע, ביטערע "וואהרהייט", געהן מיר איבער צום עקו הספור.

ליידיס און דזשענטעלמען! איך שעהם זיך אפילו אויסצוזאגען, אבער אזוי ווי קיין סודות זענען זא ווי זא ניטא, מעג איך דאך אייך אויסזאגען, וואהרום אז איך וועל זיך ניט צוויילען צו דער־צעהלען, וועלען עס נאך אנדערע דער־צעהלען מיט פראצענט.

זיט זשע ווייסען — אז איך בין גע־נען פרוען־רעכטע, אויס, קיינע גליי־כע רעכטע פאר דער מענשיכע.

"דאן ווידה סאפרעדזש!"

איך זאג אייך, אז ניט קוקענדיג אויף דעם, וואס איך האב זיך מיין האלז גערייסן, וועגען דער גרויסער אומ־גערעכטיגקייט, מיט וועלכער מען בע־האנדעלט אונזער העלפט, וואס פאודערט זיך, האב איך יעצט חרטה געקראגען. איך זעה איין, אז זיי זענען נאך ניט דערוואקסען דערצו, און זענען נאך ניט ראוי דערצו.

שטעלט אייך פאר אונזערן א מאן. מיה נפשך, האט ער א צונג, און דער־צו נאך א גרויסען "שרייער", וועט אייך אזא מענשיל ארויסקריכען אויף וועלכער פלאטפארמע איהר ווילט נור, און וועט אייך אויעקלעגען א דרשה, אז עס וועט זיין גענוג פאר אייך, פאר אייער ווייב און שווינגער, און עטוואס וועט נאך אויף בלייבען פאר אייערע אייניקלאך.

האט ער ווידער ניט קיין פיסק, וועט זיך אזא בחור געבען צוויי קניפען אין די בעקלאך, א פאטש איבער'ן גע־זעס, און אליין זאגען צו זיך "באל־טשאט" אויף אונזער לישן הייסט עס, קריך ניט וואהין מען דארף ניט.

אזוי וועט טהאן דער מאן, די חיה, דער אונטערדריקער, דער לאקריין־פרעס־סער, דער געשמד'טער האלז, און נאך דאדטען, ווי דאס מיאוס־שעהנע גע־שלעכט, וואס שמירט זיך דאס פנים מיט קאלך און מעהל האט אונז ליעב אנצורו־פען.

נו, און וואס איז מיט זיי?

הערט ארבא א געשיכטע, און זאגט אליין, ווער עס איז גערעכט.

פאראכטאגען "פרייצענאכט", זאגט מיר מיין מיסעס, געהן אין א שאו?

געהן אין א שאו, שטים איך צו.

אין וועלכער שאו, זעצט פאר מיין פלונית'טע.

אין וועלכער שאו?, ענטפער איך מיט א טאן נידעריגער.

אין טריאייטער.

זאל זיין אין טריאייטער, שאקעל איך צו מיט'ן קאפ.

אין וועלכען טריאייטער, הער איך וויטער די געטליכע שטימע.

אין וועלכען טריאייטער? דרעה איך אויס אזוי מיט א שלשלת.

אין וועלכען טריאייטער, פרעגט ער נאך דער מזמר, ווייסט דען ניט, אז היינט אוועגד טרעט אויף מאדאם יאכנע באק אין איהר גרעסטען סוקסעס "ציבע־לעס מיט קארטאפליעס", אדער "פון געהאקטען לעבער קומט ניט גוטס ניט ארויס". איך ווייס, אז דו ווייסט, נאר דאס מאכסטו זיך אזוי, ווילסט ניט אז דיין ווייב זאל זיך אביסעל ערהזשען.

נו, מאך עס שנעלער, כאפ זיך ארויבער צום בארבער, און זעה צו ער האט עטליכע פעפעס, געלד וועל איך זיי נאך געהן צאהלען, ניט ביי מאטען, ניט ביי מיר.

געענדיגט די דרשה, איז מיין איר־דענע צו מיר געווארען מיט אמאהל אזוי גוט, כאטש נעהם און לעג איהר צו א געשווינדעכען, און דערלאנג מיר מיין "העט".

נו אז זי וויל, איז עפעס א תוקיע לויף איך שוין אריבער צום בארבער, פע־צאהל איהם צעהן סענט פאר די צוויי פע־סעס, און הייזא מיט מיין אידענע אין טריאייטער.

אוי, איז דאס געווען א שאו, אז מען האט מיטש געפיהלט די געהאקטע לע־בער, און מיט געהאקטע וואונדען, בין איך אזוי אויסגעזעסען עטליכע אקטען, אין גענעמיגט, אז שוין פארטיג.

ערשט מיט אמאהל, עס רוקט זיך ארויס, א ווייבעל מיט א פעררעסיען גע־זעל, פערשטעה איך דאך שוין, אז דא געהט מען מיר מכבד זיין מיט א "ספיטש", נו וואס טהוט ניט א אויר, אז אז איינען ווייב זאל זיך "ענדזשאיען" און געטראכט האב איך ביי זיך, אט, זוועט אונז דאס ווייבעל, מאדאם באק ציי־גען, אז ניט נור קען זי שטארבען און ווייגען אויף קאטאווטעס, נאר אז זי קען אויך אוועקלעגען א דרשה, אזש א רויך זאל געהן.

איך גרייט שוין אן מיינע אויערען צו הערען.

ערשט מיט אמאהל — טראך, און נאך א טראך, און א דריטער טראך.

דאס איז דער סופליער אריינגעקראי־כען אין זיין בודקע, צו סופליערען דער מאדאם א "ספיטץ".

"ליידיס", זאגט דער סופליער, און טהוט א היסט.

"ליידיס", און פערהוסט זיך, טהוט נאך מיין מאדאם.

"ענד גענטלמען", קוויטשעט דער סופליער, און זי אלט איהם מיט.

"איך האב איין געוואלט זאגען", קוויטשעט דער סופליער.

"איך האב אייך געוואלט זאגען", באמבעלט זי נאך.

" אז —

אז.

"טריאייטער —

טריאייטער

"קענען —

קענען

"נאמיר —

נאמיר

"ספיעלען —

ספיעלען.

"עין בינט א ווערטהעס פובליקום —

עין בינט א ווערטהעס פובליקום

"ישורנאל נאו גוד —

ישורנאל נאו גוד

"קומט אין טריאייטער —

קומט אין טריאייטער.

וואס ווייטער איז געווען, ווייס איך ניט, איך האב געכאפט מיין ווייבס העט און פאקעט־בוק, און אנטלאפען ווי פון א פייער.

נו זאגט אליין, דארף מען די פרויען געבען גלייכע רעכט, אז אפילו א סטארי־בע, ווען דארף "ספיטצען", מוז איהר א מאן אונטערזאגען, אז ניט ווייסט זי, ווי א האהן אין בני אדם. וואס וועט שוין זיין מיט א פראסטער אידענע, וועמענס "פיקצע", מען "דריקט" ניט אין די פייפערס.

"נא, נא, נא סאפרעדזש פאר מיין".

מיין ווייבעלע, מיין טייבעלע,

אין קיבעלע, צו'ם בוטשעריל

א דינערל, א סאפעריל

א ברעפעסטעד, דאס מאנעלע

קיין רעכטעלע

קיין וואוטעלע

קיין קאמפיינדעלע

קיין שטימעלע.

אין קיבעלע דו זיצעלע

אין גראסערקע

דו רעדעלע

דאס מאנעלע

דיר געלטעלע

מיט'ן פיסעלע

איהם א קישעלע.

מאנישעוויץ

סינסינעטי מצות

דאס אט אונזער פרייד־מארק:

פסח קאסט אב יעדען אידען א פערמעגען, און אלע ווייסען, אז דער הויפט ארטיקעל איז די מצה.

עס איז דעריבער ראטהזאם אז איהר זאלט ביי דעם ארטיקעל ניט זוכען קיין עקאנאמי, נעהמט די בעסטע מצה וואס עס איז דא אויף לאנד. קויפט מאנישעוויץ'עס מצה און איהר וועט זיכער זיין, אז איהר עסט א פראכטפאלע געשמאקע שטיקעל מצה וואס צוגעהט זיך אין מויל, מצה וואס איז פון העכסטע כשרות און ריינליבקייט מאנישעוויץ'עס מצה עסט מען מיט פערגעניגען, דעם לעצטען טאג פסח אזוי גוט ווי צום ערשטען סדר נאכט.

צו בעקומען ביי אלע מצה דיעלערס און גראסערים אין גאנץ יוניטעד סטייטס און קענעדע.

אדערט היינט און לענט ניט אב אויף שפעטער

כ. בארוכאוו

(אנשטאט א כאראקטעריסטיק.)

פון תאומים.

צווישען די פיעלע לעקטשורערס, וואס בעזוכען אונז פון צייט צו צייט, איז כ. בארוכאוו, וועלכער קומט אהער די וואך, אונז אבשטאטען א וויזיט בלי ספק איינער פון די אינטערעסאנטסטע פער זענליכקייטען.

בעקאנט איז ער צו די אידישע לעזער דורך זיין אינערמידליכער און אינגעהויער וויכטיגע ארבייט אויף דעם וויסענשאפט־ליכען געביעט, אלס ערענסטער און ריי־נער זשורנאליסט און אויך אלס פאר־קעמפער, גרינדער און פיהרער פון דער אלווועלטליכער פיעלי ציון בעוועגונג.

דייך און פערשיעדענארטיג זענען די געביטען אויף וועלכע בארוכאוו טהוט זיין נוצליכע און קולטורעלע אויפגעלעה־רענדע ארבייט.

אין מאנכע פון זיי איז ער במעט דער איינציגער אין זיין ארט.

עס איז, למשל, בעקאנט זיין אר־בייט אין דער אידישער פילאלאגיע, א טהייל פון וועלכע ער האט פערעפענט־ליכט אין "פנקס", און וועלכעס איז ריכטיג אנערקענט און אפגעשאצט געוואר־דען פון דער קריטיק.

ניט אין קיין ציטונגס ארטיקעל קען מען גענוג אפשאצען דעם ווערטה פון זיין ארבייט אין דער פארשונג פון דער אידי־שער שפראך און נאך ווייניגער קען מען אפגעשאצט ווערען בארוכאוו'ס אונגע־הייערע פערדיענסטען אויף דעם געביעט פון אידישער ליטעראטור געשיכטע.

א מענש מיט אונגעהויערע פעהיג־קייטען און אונערמיעדליכע ענערגיע. עס פיהלט זיך אין זיין יעדער ארבייט דער זי־כערער טאן פון א וויסענשאפטס־מאן, וועלכער זוכט דעם גאנצען בוגן צו בע־גרייפען אין זיין גאנצער טיעפקייט און ארומגעהמען און בעהאנדלען אין זיין גאנ־צער ברייט.

געבארען איז ב. בארוכאוו אין יאהר 1881 אין זאלאטאנאש, פאלטאווער גוב. אן ערציהונג האט ער בעקומען אין דער היים, ביי די עלטערען, א חובב־ציוניש, אין נימנאזיום, אן אסימילאטאָרישע. ערשט צום 26־טען יאהר האט ער זיך אויפגעלערנט אייזיש רעדען אין שריי־בען.

זיין ליטעראַרישע טהעטיגקייט אין אידיש האט ער אנגעהויבען אין די אר־נאנען פון די פיעלי ציון: "דער פראלע־טארישער געדאנק", פארווערטס" (אין ווילנא) און "דאס פרייע וואָרט" (אין ווין), וואס זענען ארויסגענאנגען אין די יאהרען 1907—1910 און וואו ער איז געווען דער רעדאקטאר.

איינער פון די ערענסטע און גע־בילדעסטע אידישע פובליציסטען, האט ער אין די דערמאהנטע צייטשריפטען, ווי (פארזעצונג אויף פיידזש 6)

אימפארטירט פון פאלעסטינא

פון די קעלערען פון ראשון לציון, די ריינסטע און בעסטע וויינען, ברענדיס, און קארדעלס, וועלכע זענען נאר בעקאנט.

כרמל וויינען און כרמל קאניאקס

כרמל קלארעטס

נומער			תער פלאש
1	ראשון	אויסגעצייכענטער רויט־וויין	$1,45
2	תק ה 2 מילדער קלארעט	— — —	90

כרמל וויינען

4	לבנון 1,	דאס בעסטע	1,45
7	חרמון 2 פון אן אויר		90

כרמל זיסע וויינען

כרמל פארט וויינען

8	רחובות, פיינער אליקאנט	—	1.45
9	עזרא געקליבענער פארט	—	1,25

כרמל טאקיי וויינען

20	תבור אין קלאנג פעשראר	—	1.45
40	תבור עקסטרא אין קלאנג פעשראר		1,65
24	תבור עסקען אין קלאנג פעשראר		2.25

כרמל שערי וויינען

22	הרצל האלב זיס	—	1.15

כרמל אייזען וויינען.

32	כרמל פארבערייט מיט אייזען אין קלינע פלעשער	—	1.45
27	מזרח 1 נאטירליכער אייזען וויין		$3,25
33	מזרח 2 נאטירליכער אייזען וויין	—	72

כרמל מוסקאטעל וויין

10	עקרון, פיינער מוסקאטעל		1.65

כרמל מאלאגא וויין

16	פוה, פיינער מאלאגא	— —	2.00

כרמל קאָנאקס

11	*** 90	— — — —	1.90
12	כ. ר. פ. 117	— — —	2.10
21	ראשטיר, 100, זעהר פיין		2.80
85	פאראדיז, מיילר, פאר קראנקע		2.35
84	כרמל שלעוואוויץ		2.00

כרמל קאָרדיעלס

(אין קליינע פלעשלאר)

17	רמה נרין	— —	1.50
18	מצפה, קרעם דע קאקאו	— —	1.50

אויב עוועסטיט אז נגאו מיט א רייטעל מינעראל וואסער, בעקומט דער ווייסער וויין א שעפפיין טעם. און מאכט אפעטיט דיעזע וויינען זיינען ריין פון צוקער, און זיינען דעראפעגירט פאר צוקער קראנקהייט.

בעשטעלונגען צו סוחרים צוגעשטעלט לויט האלסייל פרייזען

די איינציגער אגענטען

FRASER, VIGER & CO., LIMITED

211 ST. JAMES STREET, MONTREAL

עס איז לייכט, מילד און צופריי־דענשטעלענד, שטארק און פאזי־טיווע שפייז ווערטהען — נאהר האפטיג און פרעפטענד — א מילדער, עדעלער אויפרעגער.

געבראיט אין א מאדעל ברעוו־ריי. כדי צו ענטשפרעכען דעם גע־בראוך פון דער היים — די פאמי־ליע — דעם אטלעט — אדער וועד מען עס איז וואס נוטינט זיך אין א שפיין־טאגיס.

"דאס ביער וואס איז תמיד א. ק."

אדרעדט א קיים פון אייער דיעלער הייינט.

אלטע קליידער גימאכט ניי ביי די עפישינג קלייننג און פרעסינג קא. 205 ספעדיינא טעל. עדלייד 2897 ס. זייד פראפערייטאר